

ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA ROLNICTWA I ROZWOJU WSI¹⁾

z dnia

w sprawie wprowadzenia w 2018 r. na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej „Programu mającego na celu wczesne wykrycie zakażeń wirusem wywołującym afrykański pomór świń i poszerzenie wiedzy na temat tej choroby oraz jej zwalczanie”

Na podstawie art. 57 ust. 7 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt (Dz. U. z 2017 r. poz. 1855) zarządza się, co następuje:

§ 1. W 2018 r. na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej wprowadza się „Program mający na celu wczesne wykrycie zakażeń wirusem wywołującym afrykański pomór świń i poszerzenie wiedzy na temat tej choroby oraz jej zwalczanie”, który jest określony w załączniku do rozporządzenia.

§ 2. Program, o którym mowa w § 1, stosuje się od dnia 1 stycznia 2018 r.

§ 3. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia.

MINISTER ROLNICTWA
I ROZWOJU WSI

¹⁾ Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi kieruje działem administracji rządowej – rolnictwo, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 1 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 17 listopada 2015 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi (Dz. U. poz. 1906).

**PROGRAM MAJĄCY NA CELU WCZESNE WYKRYCIE ZAKAŻEŃ WIRUSEM
WYWOŁUJĄCYM AFRYKAŃSKI POMÓR ŚWIŃ I POSZERZENIE WIEDZY NA
TEMAT TEJ CHOROBY ORAZ JEJ ZWALCZANIE**

**1. Identyfikacja programu mającego na celu wczesne wykrycie zakażeń wirusem
wywołującym afrykański pomór świń i poszerzenie wiedzy na temat tej choroby oraz
jej zwalczanie**

Państwo członkowskie: Rzeczpospolita Polska

Choroba: afrykański pomór świń (African swine fever – ASF)

Okres realizacji: 1 stycznia – 31 grudnia 2018 r.

2. Dane historyczne dotyczące rozwoju epidemiologicznego afrykańskiego pomoru świń

W 2007 r. wirus afrykańskiego pomoru świń (ASF) rozprzestrzenił się z pierwotnego ogniska w Gruzji na terytorium Europy Wschodniej. Wirus prawdopodobnie został przeniesiony przez odpady kuchenne użyte do karmienia świń, pochodzące ze statku płynącego z Afryki, który zawinął do portu w Poti (Gruzja). Po wprowadzeniu wirusa ASF na kontynent europejski, choroba ta bardzo szybko rozprzestrzeniła się na terytorium Armenii, Azerbejdżanu oraz Federacji Rosyjskiej. W sierpniu 2012 r. ognisko tej choroby zostało stwierdzone w południowo-wschodniej części Ukrainy. W czerwcu 2013 r. białoruskie władze weterynaryjne potwierdziły wykrycie ASF we wsi Czapuń w obwodzie grodzieńskim, 170 km od granicy z Rzeczypospolitą Polską, oraz w Witebsku w północno-wschodniej części Białorusi, 450 km od granicy z Rzeczypospolitą Polską. W styczniu 2014 r. na terytorium Litwy stwierdzono 2 przypadki wirusa ASF u dzików, natomiast w dniu 17 lutego 2014 r. potwierdzono pierwszy przypadek wirusa ASF u dzików na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Łącznie od dnia 17 lutego 2014 r. do dnia 31 grudnia 2016 r. stwierdzono 163 przypadki ASF u dzików oraz 23 ogniska ASF u świń, zlokalizowane na obszarze trzech województw – podlaskiego, lubelskiego oraz mazowieckiego. W latach

2014–2016 stwierdzono ogniska oraz przypadki ASF u dzików na terytorium Litwy, Łotwy i Estonii. Odnotowano również wzrost liczby przypadków ASF u dzików i liczby ognisk ASF u świń na Ukrainie. Istnieje duże prawdopodobieństwo dalszego szerzenia się wirusa ASF, w szczególności wśród zwierząt wolno żyjących na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz w państwach nadbałtyckich, z uwagi na duże kompleksy leśne na granicy między państwami nadbałtyckimi a Białorusią oraz znaczący ruch osobowy i tranzytowy między tymi państwami, zwiększający ryzyko nielegalnego przewiezienia produktów żywnościowych skażonych wirusem lub przeniesienia wirusa przez środki transportu lub podróźnych.

Od 2011 r. na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej są prowadzone badania laboratoryjne w kierunku wykrycia ASF. Badania te były prowadzone w pasie przygranicznym o szerokości 40 km (wzdłuż granicy północnej z Obwodem Kaliningradzkim i wschodniej z Litwą, Białorusią i Ukrainą) obejmującym części województw: warmińsko-mazurskiego, podlaskiego, lubelskiego, mazowieckiego i podkarpackiego. Próbkę były pobierane od padłych świń (na podstawie analizy ryzyka) oraz padłych i odstrzelonych dzików. Od lipca 2013 r. na obszarze położonym w strefie I, a od października 2013 r. na obszarze położonym w strefie II i III badania laboratoryjne w kierunku wykrycia ASF były prowadzone zgodnie z programem wprowadzonym w życie rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 17 stycznia 2014 r. w sprawie wprowadzenia programu mającego na celu wczesne wykrycie zakażeń wirusem wywołującym afrykański pomór świń oraz poszerzenie wiedzy na temat ryzyka wystąpienia tej choroby na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. poz. 115).

W 2014 r. były kontynuowane badania w kierunku wykrycia ASF, zgodnie z programem wprowadzonym w życie rozporządzeniem Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 23 lipca 2014 r. w sprawie wprowadzenia w 2014 r. na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej „Programu mającego na celu wczesne wykrycie zakażeń wirusem wywołującym afrykański pomór świń i poszerzenie wiedzy na temat tej choroby oraz jej zwalczanie” (Dz. U. poz. 996).

W 2015 r. program był realizowany na podstawie rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 25 lutego 2015 r. w sprawie wprowadzenia w 2015 r. na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej „Programu mającego na celu wczesne wykrycie zakażeń wirusem wywołującym afrykański pomór świń i poszerzenie wiedzy na temat tej choroby oraz jej zwalczanie” (Dz. U. poz. 316, z późn. zm.).

W 2016 r. program był realizowany na podstawie rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 7 stycznia 2016 r. w sprawie wprowadzenia w 2016 r. na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej „Programu mającego na celu wczesne wykrycie zakażeń wirusem wywołującym afrykański pomór świń i poszerzenie wiedzy na temat tej choroby oraz jej zwalczanie” (Dz. U. poz. 70, z późn. zm.).

Liczba wykonanych badań laboratoryjnych oraz otrzymanych dodatnich wyników tych badań, w ramach realizacji programu w latach 2013–2016, została opisana w ust. 6.2.

3. Opis programu mającego na celu wczesne wykrycie zakażeń wirusem wywołującym afrykański pomór świń i poszerzenie wiedzy na temat tej choroby oraz jej zwalczanie

Program mający na celu wczesne wykrycie zakażeń wirusem wywołującym afrykański pomór świń i poszerzenie wiedzy na temat tej choroby oraz jej zwalczanie, zwany dalej „programem”, przewiduje zastosowanie środków, których celem jest wzmocnienie ochrony terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przed ASF.

W związku z niekorzystnym rozwojem sytuacji związanej z ASF w państwach graniczących od wschodu z Unią Europejską, program przewiduje monitorowanie ASF zarówno u dzików, jak i u świń w celu skutecznego przeciwdziałania rozprzestrzenieniu się ASF na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i Unii Europejskiej oraz określa środki zwalczania ASF.

Program będzie realizowany w 2018 r. i stanowi kontynuację programu realizowanego na podstawie rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 14 marca 2017 r. w sprawie wprowadzenia w 2017 r. na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej „Programu mającego na celu wczesne wykrycie zakażeń wirusem wywołującym afrykański pomór świń i poszerzenie wiedzy na temat tej choroby oraz jej zwalczanie” (Dz. U. poz. 625).

Zgodnie z art. 41 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt (Dz. U. z 2017 r. poz. 1855) ASF należy do chorób zakaźnych zwierząt podlegających obowiązkowi zwalczania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Zgodnie z art. 57 ust. 7 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej program jest wprowadzany w drodze rozporządzenia ministra właściwego do spraw rolnictwa, po jego zatwierdzeniu przez Komisję Europejską.

Szacowane ogólne koszty realizacji programu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w 2018 r. wyniosą 28 419 928,41 zł (6 687 429,79 euro). Z ogólnej sumy szacowanych kosztów programu Rzeczpospolita Polska będzie występowała do Komisji Europejskiej z wnioskiem o współfinansowanie ze środków Unii Europejskiej programu w odniesieniu do kosztów kwalifikowalnych w wysokości 19 100 401,11 zł (4 494 304,69 euro). Wszystkie szacunkowe koszty programu zostaną dostosowane do wielkości wydatków przewidzianych na zwalczanie chorób zakaźnych zwierząt w ustawie budżetowej na rok 2018, w ramach limitu wydatków części 83 – rezerwy celowe oraz części 85 – budżety wojewodów.

Szacunkowe koszty realizacji programu w 2018 r., wyrażone w złotych, zostały przeliczone na euro według prognozowanego kursu euro zawartego w wytycznych Ministra Rozwoju i Finansów dotyczących stosowania jednolitych wskaźników makroekonomicznych będących podstawą oszacowania skutków finansowych projektowanych ustaw – aktualizacja październik 2017 r.

Finansowanie programu odbywa się ze środków budżetowych określonych w ustawie budżetowej na rok 2018 w części 83 – rezerwy celowe, działu 758 – różne rozliczenia, rozdziału 75818 – rezerwy ogólne i celowe poz. 12, przeznaczonej na zwalczanie chorób zakaźnych zwierząt, w tym finansowanie programów zwalczania tych chorób, badania monitoringowe pozostałości chemicznych i biologicznych w tkankach zwierząt, produktach pochodzenia zwierzęcego i paszach, finansowanie zadań zleconych przez Komisję Europejską oraz na dofinansowanie kosztów realizacji zadań Inspekcji Weterynaryjnej, a także w części 85 – budżety wojewodów, działu 010 – rolnictwo i łowiectwo, rozdziału 01022 – zwalczanie chorób zakaźnych zwierząt oraz badania monitoringowe pozostałości chemicznych i biologicznych w tkankach zwierząt i produktach pochodzenia zwierzęcego.

3.1. Cel programu

Celem programu jest wzmocnienie ochrony terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i terytorium Unii Europejskiej przed rozprzestrzenieniem się wirusa ASF. Program obejmuje działania nakierowane na zwalczanie oraz zapobieganie rozprzestrzenianiu się wirusa ASF, w tym:

- 1) badania laboratoryjne w kierunku wykrycia ASF przeprowadzane na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- 2) zakup kontenerów chłodniczych do przetrzymywania tusz dzików;

- 3) finansowanie funkcjonowania odłowni żywołownych do odłowu dzików;
- 4) finansowanie odstrzału sanitarnego na obszarze określonym w załączniku do programu;
- 5) finansowanie, na obszarze określonym w załączniku do programu, polowań na dorosłe samice dzika o wadze tuszy, po usunięciu patrochów, wynoszącej co najmniej 30 kg;
- 6) ubój lub zabicie świń na obszarze zagrożenia, obszarze objętym ograniczeniami lub obszarze ochronnym, o których mowa w ust. 3.2.1 – w przypadku wystąpienia ASF u dzików (na podstawie art. 44 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt);
- 7) działania powiatowego lekarza weterynarii – po otrzymaniu zawiadomienia o podejrzeniu wystąpienia ASF – przeprowadzane zgodnie z art. 42 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (nadzór bierny);
- 8) pobieranie próbek do badań laboratoryjnych w kierunku wykrycia ASF lub przeprowadzanie kontroli gospodarstw w zakresie spełniania wymagań związanych z bioasekuracją przez powiatowego lekarza weterynarii (nadzór czynny nad gospodarstwami) na obszarze zagrożenia, obszarze objętym ograniczeniami lub obszarze ochronnym, o których mowa w ust. 3.2.1;
- 9) unieszkodliwienie tusz dzików, które nie mogą być zagospodarowane przez myśliwych na obszarze zagrożenia, obszarze objętym ograniczeniami oraz obszarze ochronnym, o których mowa w ust. 3.2.1;
- 10) finansowanie poszukiwania i bezpiecznego usuwania zwłok dzików padłych na obszarze określonym w załączniku do programu.
- 11) wzmocnienie środków bioasekuracji na drogowych przejściach granicznych z Białorusią i Ukrainą;
- 12) prowadzenie przez Inspekcję Weterynaryjną:

a) kampanii informacyjnej dla podmiotów prowadzących działalność nadzorowaną związaną z produkcją żywności pochodzenia zwierzęcego i pasz, a także rolników, myśliwych, władz samorządowych oraz społeczeństwa, obejmującej rozpowszechnienie informacji o:

- zagrożeniu ASF w taki sposób, aby te podmioty niezwłocznie zawiadamiały o podejrzeniu wystąpienia ASF zgodnie z art. 42 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt i sposobie zawiadamiania właściwych organów o podejrzeniu wystąpienia ASF,
- pierwszych objawach zakażenia wirusem ASF,
- ryzyku, jakie niesie wprowadzanie produktów wieprzowych do gospodarstwa, w którym są utrzymywane świnie, w tym w szczególności wprowadzanie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej produktów pochodzenia wieprzowego spoza tego terytorium,
- metodach bezpiecznego unieszkodliwiania padłych dzików lub dopuszczalnych sposobach zagospodarowania odstrzelonych dzików,
- obowiązku zawiadamiania organów Inspekcji Weterynaryjnej o każdym przypadku znalezienia padłego dzika,
- wymaganiach dotyczących bioasekuracji,

b) szkoleń dla podmiotów prowadzących działalność nadzorowaną związaną z produkcją żywności pochodzenia zwierzęcego i pasz oraz rolników i myśliwych, mających za zadanie przekazanie wiedzy na temat ASF.

3.2. Realizacja programu

3.2.1. Podział terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na obszary według kryterium zagrożenia wystąpieniem wirusa ASF

Obszar zagrożenia oraz obszar objęty ograniczeniami

Obszar objęty ograniczeniami oraz obszar zagrożenia obejmuje powiaty lub części powiatów na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej wymienione odpowiednio w części II ust. 5 i części III ust. 4 załącznika do decyzji wykonawczej Komisji 2014/709/UE z dnia 9 października 2014 r. w sprawie środków kontroli w zakresie zdrowia zwierząt w odniesieniu do afrykańskiego pomoru świń w niektórych państwach członkowskich i uchylającej decyzję wykonawczą 2014/178/UE (Dz. Urz. UE L 295 z 11.10.2014, str. 63, z późn. zm.), zwanej dalej „decyzją 2014/709/UE”.

Obszar ochronny

Obszar ochronny obejmuje powiaty lub części powiatów na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej wymienione w części I ust. 5 załącznika do decyzji 2014/709/UE.

Szczegółowe dane dotyczące liczby stad oraz pogłowia świń, z podziałem uwzględniającym wielkość gospodarstw w poszczególnych województwach, zostały podane w ust. 4.4.2.

3.2.2. Kontrola stanu zdrowia świń i pobieranie próbek na obszarach wyznaczonych zgodnie z ust. 3.2.1

Obszar zagrożenia oraz obszar objęty ograniczeniami

Na obszarze objętym ograniczeniami oraz obszarze zagrożenia wprowadza się środki w zakresie zwalczania ASF zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 47 ust. 1, art. 48a ust. 3 i art. 61 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt, a także monitorowania zdrowia świń i dzików. W ramach programu posiadacze świń są obowiązani, uwzględniając § 6 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 15 lutego 2010 r. w sprawie wymagań i sposobu postępowania przy utrzymywaniu gatunków zwierząt gospodarskich, dla których normy ochrony zostały określone w przepisach Unii Europejskiej (Dz. U. poz. 344, z późn. zm.), do codziennego kontrolowania stanu zdrowia świń (rano i wieczorem) i niezwłocznego zawiadomienia organu Inspekcji Weterynaryjnej albo najbliższego podmiotu świadczącego usługi z zakresu medycyny weterynaryjnej, albo wójta, burmistrza lub prezydenta miasta, o każdym przypadku podejrzenia wystąpienia ASF, zgodnie z art. 42 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt.

W związku z wystąpieniem ASF, na obszarze objętym ograniczeniami oraz obszarze zagrożenia obowiązują nakazy i zakazy określone odpowiednio w § 1 ust. 1 oraz § 2 ust. 1

rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 6 maja 2015 r. w sprawie środków podejmowanych w związku z wystąpieniem afrykańskiego pomoru świń (Dz. U. poz. 711, z późn. zm.).

Zgodnie z § 2a rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 21 października 2010 r. w sprawie wymagań weterynaryjnych przy produkcji mięsa przeznaczonego na użytek własny (Dz. U. z 2016 r. poz. 885), w przypadku wprowadzenia ograniczeń wynikających z ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt, dopuszcza się ubój w gospodarstwie objętym ograniczeniem, jeżeli ograniczenie to zostało wprowadzone w związku z wystąpieniem ASF na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub terytorium innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej, lub państwa trzeciego, graniczących z terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, pod warunkiem, że świnie były utrzymywane w tym gospodarstwie, co najmniej przez 30 dni przed ubojem, a ponadto gdy:

- 1) świnie te zostaną poddane badaniu przedubojowemu przeprowadzonemu w sposób określony w części A rozdziału IV sekcji IV załącznika I do rozporządzenia (WE) nr 854/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 29 kwietnia 2004 r. ustanawiającego szczególne przepisy dotyczące organizacji urzędowych kontroli w odniesieniu do produktów pochodzenia zwierzęcego przeznaczonych do spożycia przez ludzi (Dz. Urz. UE L 139 z 30.04.2004, str. 206, z późn. zm. – Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 3, t. 45, str. 75), zwanego dalej „rozporządzeniem nr 854/2004”;
- 2) mięso pozyskane w wyniku uboju tych świń zostanie poddane badaniu poubojowemu.

W przypadku uboju świń w celu produkcji mięsa na użytek własny próbki do badań laboratoryjnych w kierunku ASF są pobierane przez urzędowego lekarza weterynarii przy przeprowadzaniu badania przedubojowego świń lub badania poubojowego mięsa z tych świń – w przypadku gdy ubój świń jest dokonywany w gospodarstwie położonym na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej wymienionym w części:

- 1) II załącznika do decyzji 2014/709/UE – jeżeli istnieje podejrzenie wystąpienia afrykańskiego pomoru świń;
- 2) III załącznika do decyzji 2014/709/UE – w każdym przypadku.

W trakcie badania przed- lub poubojowego w rzeźni urzędowy lekarz weterynarii zwraca uwagę na charakterystyczne dla ASF zmiany, a w przypadku podejrzenia wystąpienia ASF – pobiera próbki do badań laboratoryjnych w kierunku wykrycia ASF.

Poza działaniami opisanymi powyżej, w każdym przypadku zawiadomienia organu Inspekcji Weterynaryjnej przez posiadacza świń o padłej świni lub o podejrzeniu wystąpienia ASF jest przeprowadzane badanie kliniczne świń z pomiarem wewnętrznej ciepłoty ciała lub badanie sekcyjne świń znajdujących się w stadzie, a w razie konieczności są pobierane próbki do badań laboratoryjnych w kierunku wykrycia ASF, zgodnie z rozdziałem 4 lit. A załącznika do decyzji Komisji Europejskiej 2003/422/WE z dnia 26 maja 2003 r. zatwierdzającej podręcznik diagnostyczny dotyczący afrykańskiego pomoru świń (Dz. Urz. UE L 143 z 11.06.2003, str. 35 – Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 3, t. 39, str. 59), zwanej dalej „decyzją 2003/422/WE”.

W gospodarstwach utrzymujących świnię powiatowy lekarz weterynarii przeprowadza dwa razy w roku, w możliwie równych odstępach czasu (nie krótszych niż 4 miesiące), kontrolę stanu zdrowia świń wraz z wywiadem lekarsko-weterynaryjnym oraz badanie kliniczne świń z pomiarem wewnętrznej ciepłoty ciała, zgodnie z rozdziałem 4 lit. A załącznika do decyzji 2003/422/WE, oraz kontrolę przestrzegania:

- 1) zakazów i nakazów, o których mowa odpowiednio w § 1 i § 2 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 6 maja 2015 r. w sprawie środków podejmowanych w związku z wystąpieniem afrykańskiego pomoru świń, oraz obowiązku, o którym mowa w § 18 ust. 2 tego rozporządzenia, z tym, że w przypadku:
 - a) stwierdzenia niewykonania nakazów i zakazów, o których mowa odpowiednio w § 1 ust. 1 pkt 1 i 3–6 oraz § 2 ust. 1 oraz niespełnienia obowiązku, o którym mowa w § 18 ust. 2 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 6 maja 2015 r. w sprawie środków podejmowanych w związku z wystąpieniem afrykańskiego pomoru świń, powiatowy lekarz weterynarii przeprowadza dodatkową kontrolę przestrzegania zakazów i nakazów, o których mowa powyżej, kontrolę stanu zdrowia świń wraz z wywiadem lekarsko-weterynaryjnym oraz badanie kliniczne świń z pomiarem wewnętrznej ciepłoty ciała,

- b) przemieszczania świń z gospodarstw, położonych na obszarze objętym ograniczeniami oraz obszarze zagrożenia, niespełniających wymogów określonych w § 4 ust. 2 pkt 2 lit. b rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 6 maja 2015 r. w sprawie środków podejmowanych w związku z wystąpieniem afrykańskiego pomoru świń, poza te obszary, przemieszczane świny zostają poddane badaniu, o którym mowa w § 4 ust. 2 pkt 1 tego rozporządzenia;
- 2) wymagań dotyczących bioasekuracji, o których mowa w ust. 6 załącznika do rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 3 kwietnia 2015 r. w sprawie wprowadzenia „Programu bioasekuracji mającego na celu zapobieganie szerzeniu się afrykańskiego pomoru świń” na lata 2015–2018 (Dz. U. poz. 517, z późn. zm.) – na obszarze określonym w § 1 tego rozporządzenia.

W przypadku niespełniania przez gospodarstwo wymagań, o których mowa w ust. 6 załącznika do rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 3 kwietnia 2015 r. w sprawie wprowadzenia „Programu bioasekuracji mającego na celu zapobieganie szerzeniu się afrykańskiego pomoru świń” na lata 2015–2018, powiatowy lekarz weterynarii wydaje decyzję, o której mowa w ust. 8 załącznika do tego rozporządzenia.

Na obszarze objętym ograniczeniami oraz obszarze zagrożenia urzędowy lekarz weterynarii pobiera próbki do badań laboratoryjnych w kierunku wykrycia ASF:

- 1) o których mowa w § 18 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 6 maja 2015 r. w sprawie środków podejmowanych w związku z wystąpieniem afrykańskiego pomoru świń, a w szczególności od świń:
 - a) padłych, u których nie można wykluczyć zakażenia wirusem ASF,
 - b) które wykazują nietypowe objawy kliniczne, na podstawie których nie jest możliwe postawienie diagnozy,
 - c) mających:
 - objawy chorobowe wraz z gorączką lub
 - gorączkę i objawy zespołu krwotocznego;
- 2) od świń, o których mowa w § 2a ust. 2 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 21 października 2010 r. w sprawie wymagań weterynaryjnych przy produkcji mięsa przeznaczonego na użytek własny, gdy ubój

świń jest dokonywany w gospodarstwie położonym na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej wymienionym w części:

- a) II załącznika do decyzji 2014/709/UE – jeżeli istnieje podejrzenie wystąpienia afrykańskiego pomoru świń,
- b) III załącznika do decyzji 2014/709/UE – w każdym przypadku.

Powiatowy lekarz weterynarii pobiera próbki do badań laboratoryjnych w kierunku wykrycia ASF, o których mowa w § 18 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 6 maja 2015 r. w sprawie środków podejmowanych w związku z wystąpieniem afrykańskiego pomoru świń, z każdego dzika znalezionego martwego, w tym ze zwłok dzików ulegających autolizie oraz dzików zabitych w wypadkach komunikacyjnych, na obszarze objętym ograniczeniami oraz na obszarze zagrożenia, a także z każdego dzika odstrzelonego na obszarze objętym ograniczeniami oraz na obszarze zagrożenia, dostarczonego do położonego na tych obszarach punktu skupu dziczyzny lub zakładu obróbki dziczyzny lub innego zakładu nadzorowanego przez organ Inspekcji Weterynaryjnej, w którym mogą być przechowywane tusze lub skóry dzików.

W przypadku odstrzelonych dzików niewykazujących żadnych objawów chorobowych dopuszcza się pobieranie próbek do badań laboratoryjnych w kierunku wykrycia ASF przez myśliwych, którzy zostali przeszkoleni przy wykorzystaniu dostarczonych przez powiatowego lekarza weterynarii myśliwym oraz kołom łowieckim wytycznych i ulotek, w sposób opisany w ust. 3.6.

Każda tusza odstrzelonego dzika powinna być oznakowana znakiem zawierającym numer kolejny tuszy, numer koła łowieckiego, miejscowość i datę pozyskania tuszy.

Myśliwi, pracownicy Służby Leśnej i Straży Granicznej oraz osoby mające kontakt z martwymi dzikami mają obowiązek zgłoszenia organom Inspekcji Weterynaryjnej faktu znalezienia zwłok dzików. Na obszarze objętym ograniczeniami oraz na obszarze zagrożenia myśliwi przekazują na piśmie właściwemu powiatowemu lekarzowi weterynarii informację o terminach planowanych polowań lub liczbie polowań w określonym przedziale czasowym oraz o terminach dokonywania odstrzału sanitarnego lub liczbie odstrzałów sanitarnych w określonym przedziale czasowym.

Każdy odstrzelony dzik na obszarze objętym ograniczeniami oraz na obszarze zagrożenia jest niezwłocznie dostarczany do położonego na tym samym obszarze:

- 1) punktu skupu dziczyzny lub zakładu obróbki dziczyzny lub
- 2) innego zakładu nadzorowanego przez organ Inspekcji Weterynaryjnej, w którym mogą być przechowywane tusze lub skóry dzików.

Powiatowy lekarz weterynarii wypłaca dzierżawcy lub zarządcy obwodu łowieckiego kwotę 292 zł brutto za dzika odstrzelonego w ramach polowania, dostarczonego do punktu lub zakładu, o których mowa powyżej. Powyższa kwota obejmuje w szczególności zryczałtowane koszty:

- 1) polowania i bioasekuracji myśliwego podczas polowania;
- 2) pobrania próbek, transportu odstrzelonych dzików oraz dojazdu myśliwego – na obszar zagrożenia, obszar objęty ograniczeniami oraz obszar ochronny;
- 3) przetrzymywania dzików w kontenerach chłodniczych;
- 4) unieszkodliwienia tusz dzików, wraz ze wszystkimi częściami ciała odstrzelonych dzików, które nie zostaną zagospodarowane przez myśliwych, z wyjątkiem tusz dzików z dodatnim wynikiem badań laboratoryjnych oraz tusz przechowywanych z nimi w kontenerze chłodniczym, w tym transportu do przedsiębiorstwa lub zakładu w rozumieniu art. 24 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1069/2009 z dnia 21 października 2009 r. określającego przepisy sanitarne dotyczące produktów ubocznych pochodzenia zwierzęcego, nieprzeznaczonych do spożycia przez ludzi, i uchylającego rozporządzenie (WE) nr 1774/2002 (rozporządzenie o produktach ubocznych pochodzenia zwierzęcego) (Dz. Urz. UE L 300 z 14.11.2009, str. 1, z późn. zm.), zwanego dalej „rozporządzeniem nr 1069/2009”.

W punktach i zakładach, o których mowa powyżej, tusze, części ciała i skóry dzików przechowuje się w sposób zapobiegający bezpośredniemu kontaktowi nieprzebadanych tusz, części ciała i skór dzików z surowcami i innymi przedmiotami, które mogą spowodować rozprzestrzenianie się wirusa ASF.

Powiatowy lekarz weterynarii przeprowadza oględziny tuszy, zwracając uwagę na zmiany chorobowe, które mogą wskazywać na zakażenie wirusem ASF.

Zgodnie z rozporządzeniem nr 1069/2009:

- 1) wszystkie znalezione zwłoki dzików,

2) wszystkie tusze wraz ze wszystkimi częściami ciała odstrzelonych dzików, w tym sierść i skóra, w odniesieniu do których uzyskano dodatni wynik badania laboratoryjnego w kierunku wykrycia ASF,

3) narogi i patrochy oraz inne części ciała odstrzelonego chorego dzika

– na obszarze objętym ograniczeniami oraz na obszarze zagrożenia są kwalifikowane jako materiał kategorii 1 oraz podlegają usunięciu i przetworzeniu zgodnie z art. 12 rozporządzenia nr 1069/2009 lub zgodnie z odstępstwem przewidzianym w art. 19 rozporządzenia nr 1069/2009.

Patrochy odstrzelonego dzika na obszarze objętym ograniczeniami oraz obszarze zagrożenia są kwalifikowane jako materiał kategorii 2 oraz podlegają usunięciu i przetworzeniu zgodnie z art. 13 rozporządzenia nr 1069/2009.

Tusze odstrzelonych dzików na obszarze objętym ograniczeniami oraz na obszarze zagrożenia, bez patrochów, w odniesieniu do których uzyskano ujemne wyniki badania laboratoryjnego w kierunku wykrycia ASF, a które nie są przeznaczone do spożycia przez ludzi, są kwalifikowane jako materiał kategorii 3 oraz podlegają usunięciu i przetworzeniu zgodnie z art. 14 rozporządzenia nr 1069/2009.

W przypadku wysyłania poza obszar zagrożenia produktów ubocznych pochodzenia zwierzęcego otrzymanych ze świń pochodzących z obszaru zagrożenia stosuje się § 10 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 6 maja 2015 r. w sprawie środków podejmowanych w związku z wystąpieniem afrykańskiego pomoru świń.

Obszar ochronny

Na obszarze ochronnym wprowadza się środki zwalczania ASF zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 47 ust. 1, art. 48a ust. 3 i art. 61 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt, a także monitorowanie zdrowia świń i dzików. W ramach programu posiadacze świń są obowiązani, uwzględniając § 6 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 15 lutego 2010 r. w sprawie wymagań i sposobu postępowania przy utrzymywaniu gatunków zwierząt gospodarskich, dla których normy ochrony zostały określone w przepisach Unii Europejskiej, do codziennego kontrolowania stanu zdrowia świń – rano i wieczorem – i niezwłocznego zawiadomienia organu Inspekcji Weterynaryjnej albo najbliższego podmiotu świadczącego usługi z zakresu medycyny weterynaryjnej albo wójta, burmistrza lub prezydenta

miasta, o każdym przypadku podejrzenia wystąpienia ASF, zgodnie z art. 42 ustawy z dnia 11 marca 2014 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt.

W związku z wystąpieniem ASF na obszarze ochronnym obowiązują nakazy określone w § 1 ust. 1 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 6 maja 2015 r. w sprawie środków podejmowanych w związku z wystąpieniem afrykańskiego pomoru świń i zakazy określone w § 2 ust. 1 tego rozporządzenia.

Zgodnie z § 2a rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 21 października 2010 r. w sprawie wymagań weterynaryjnych przy produkcji mięsa przeznaczonego na użytek własny, w przypadku wprowadzenia ograniczeń wynikających z ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt dopuszcza się ubój w gospodarstwie objętym ograniczeniem, jeżeli ograniczenie to zostało wprowadzone w związku z wystąpieniem ASF na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub terytorium innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej, lub państwa trzeciego, graniczących z terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, pod warunkiem że świnię były utrzymywane w tym gospodarstwie co najmniej przez 30 dni przed ubojem, a ponadto gdy:

- 1) świnię te zostaną poddane badaniu przedubojowemu świń przeprowadzonemu w sposób określony w części A rozdziału IV sekcji IV załącznika I do rozporządzenia nr 854/2004;
- 2) mięso pozyskane w wyniku uboju tych świń zostanie poddane badaniu poubojowemu.

Próbki do badania laboratoryjnego w kierunku ASF pobiera się przy przeprowadzaniu badania przedubojowego świń albo badania poubojowego mięsa z tych świń – w przypadku, gdy istnieje podejrzenie wystąpienia ASF.

W trakcie badania przedubojowego lub poubojowego w rzeźni lekarz weterynarii zwraca uwagę na charakterystyczne dla ASF zmiany, a w przypadku podejrzenia wystąpienia ASF pobiera próbki do badań laboratoryjnych w kierunku wykrycia ASF.

Poza działaniami opisanymi powyżej, w każdym przypadku zawiadomienia organu Inspekcji Weterynaryjnej przez posiadacza świń o padłej świni lub o podejrzeniu wystąpienia ASF, jest przeprowadzane badanie kliniczne świń z pomiarem wewnętrznej ciepłoty ciała lub badanie sekcyjne świń znajdujących się w stadzie, a w razie konieczności są pobierane próbki do badań laboratoryjnych w kierunku wykrycia ASF.

Na obszarze ochronnym powiatowy lekarz weterynarii przeprowadza w gospodarstwach utrzymujących świnie, dwa razy w roku, w możliwie równych odstępach czasu, nie krótszych niż 4 miesiące, kontrolę przestrzegania zakazów i nakazów, o których mowa odpowiednio w § 1 i § 2, oraz obowiązku, o którym mowa w § 18 ust. 2 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 6 maja 2015 r. w sprawie środków podejmowanych w związku z wystąpieniem afrykańskiego pomoru świń, kontrolę stanu zdrowia świń wraz z wywiadem lekarsko-weterynaryjnym oraz badanie kliniczne świń z pomiarem wewnętrznej ciepłoty ciała. Badanie kliniczne świń jest przeprowadzane zgodnie z rozdziałem 4 lit. A załącznika do decyzji 2003/422/WE. W przypadku stwierdzenia niewykonania nakazów i zakazów, o których mowa odpowiednio w § 1 ust. 1 pkt 1, 3–6 oraz § 2 ust. 1 oraz niespełnienia obowiązku, o którym mowa w § 18 ust. 2 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 6 maja 2015 r. w sprawie środków podejmowanych w związku z wystąpieniem afrykańskiego pomoru świń, powiatowy lekarz weterynarii przeprowadza dodatkową kontrolę przestrzegania zakazów i nakazów, o których mowa powyżej, kontrolę stanu zdrowia świń wraz z wywiadem lekarsko-weterynaryjnym oraz badanie kliniczne świń z pomiarem wewnętrznej ciepłoty ciała.

W przypadku przemieszczania świń z gospodarstw położonych na obszarze ochronnym, niespełniających wymagań zawartych w § 8 ust. 2 pkt 4 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 6 maja 2015 r. w sprawie środków podejmowanych w związku z wystąpieniem afrykańskiego pomoru świń, do innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej lub państwa trzeciego, świnie zostają poddane badaniu, o którym mowa w § 8 ust. 2 pkt 3 tego rozporządzenia.

Z obszaru każdego powiatu lub jego części położonych na obszarze ochronnym urzędowy lekarz weterynarii pobiera próbki do badań laboratoryjnych w kierunku wykrycia ASF:

- 1) o których mowa w § 18 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 6 maja 2015 r. w sprawie środków podejmowanych w związku z wystąpieniem afrykańskiego pomoru świń, a w szczególności od świń:
 - a) padłych, u których nie można wykluczyć zakażenia wirusem ASF,
 - b) wykazujących nietypowe objawy kliniczne, na podstawie których niemożliwe jest postawienie diagnozy,
 - c) mających:

- objawy chorobowe wraz z gorączką lub
- gorączkę i objawy zespołu krwotocznego;

- 2) od świń, o których mowa w § 2a rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 21 października 2010 r. w sprawie wymagań weterynaryjnych przy produkcji mięsa przeznaczonego na użytek własny – w przypadku, gdy istnieje podejrzenie wystąpienia ASF.

Powiatowy lekarz weterynarii pobiera próbki do badań laboratoryjnych w kierunku wykrycia ASF, o których mowa w § 18 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 6 maja 2015 r. w sprawie środków podejmowanych w związku z wystąpieniem afrykańskiego pomoru świń, z każdego znalezionej martwego dzika, w tym ze zwłok dzików ulegających autolizie oraz dzików zabitych w wypadkach komunikacyjnych, na obszarze ochronnym oraz każdego dzika odstrzelonego, dostarczonego do położonego na tym obszarze punktu skupu dziczyzny lub zakładu obróbki dziczyzny lub innego zakładu nadzorowanego przez organ Inspekcji Weterynaryjnej, w którym mogą być przechowywane tusze lub skóry dzików.

W przypadku odstrzelonych dzików niewykazujących żadnych objawów chorobowych, dopuszcza się pobieranie próbek do badań w kierunku wykrycia wirusa ASF przez myśliwych, którzy zostali przeszkoleni przy wykorzystaniu dostarczonych przez powiatowego lekarza weterynarii myśliwym oraz kołom łowieckim wytycznych i ulotek, w sposób opisany w ust. 3.6.

Każda tusza odstrzelonego dzika powinna być oznakowana znakiem zawierającym numer kolejny tuszy, numer koła łowieckiego, miejscowość i datę pozyskania tuszy.

Myśliwi, pracownicy Służby Leśnej i Straży Granicznej oraz osoby mające kontakt z martwymi dzikami mają obowiązek zgłoszenia organom Inspekcji Weterynaryjnej faktu znalezienia zwłok dzików. Na obszarze ochronnym myśliwi informują na piśmie właściwego powiatowego lekarza weterynarii o terminach planowanych polowań oraz o terminach planowanego odstrzału sanitarnego.

Każdy odstrzelony dzik na obszarze ochronnym jest niezwłocznie dostarczany do położonego na tym samym obszarze:

- 1) punktu skupu dziczyzny lub zakładu obróbki dziczyzny lub

- 2) innego zakładu nadzorowanego przez organ Inspekcji Weterynaryjnej, w którym mogą być przechowywane tusze lub skóry dzików.

Powiatowy lekarz weterynarii wypłaca dzierżawcy lub zarządcy obwodu łowieckiego kwotę 37 zł brutto za odstrzelonego dzika podczas polowania, dostarczonego do punktu lub zakładu, o których mowa powyżej. Powyższa kwota obejmuje zryczałtowany koszt przechowywania tuszy odstrzelonego dzika w kontenerze chłodniczym.

W punktach i zakładach, o których mowa powyżej, tusze, części ciała i skóry dzików przechowuje się w sposób zapobiegający bezpośredniemu kontaktowi nieprzebadanych tusz, części ciała i skór dzików z surowcami i innymi przedmiotami, które mogą spowodować rozprzestrzenianie się wirusa ASF.

Powiatowy lekarz weterynarii przeprowadza oględziny tuszy, zwracając uwagę na zmiany chorobowe, które mogą wskazywać na zakażenie wirusem ASF.

Zgodnie z rozporządzeniem nr 1069/2009:

- 1) wszystkie znalezione zwłoki dzików,
- 2) wszystkie tusze wraz ze wszystkimi częściami ciała odstrzelonych dzików, w tym sierść i skóra, w przypadku których uzyskano dodatni wynik badania laboratoryjnego w kierunku wykrycia ASF,
- 3) narogi i patrochy oraz inne części ciała odstrzelonego chorego dzika

– na obszarze ochronnym są kwalifikowane jako materiał kategorii 1 oraz podlegają usunięciu i przetworzeniu zgodnie z art. 12 rozporządzenia nr 1069/2009 lub zgodnie z odstępstwem przewidzianym w art. 19 rozporządzenia nr 1069/2009.

Patrochy odstrzelonego dzika na obszarze ochronnym są kwalifikowane jako materiał kategorii 2 oraz podlegają usunięciu i przetworzeniu zgodnie z art. 13 rozporządzenia nr 1069/2009.

Tusze odstrzelonych dzików na obszarze ochronnym, bez patrochów, w przypadku gdy uzyskano ujemny wynik badania laboratoryjnego w kierunku wykrycia ASF, a które nie są przeznaczone do spożycia przez ludzi, są kwalifikowane jako materiał kategorii 3 oraz podlegają usunięciu i przetworzeniu zgodnie z art. 14 rozporządzenia nr 1069/2009.

Obszar obejmujący terytorium Rzeczypospolitej Polskiej znajdujący się poza obszarem zagrożenia, obszarem objętym ograniczeniami oraz obszarem ochronnym

Na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej położonym poza obszarem objętym ograniczeniami, obszarem zagrożenia oraz obszarem ochronnym, próbki do badań laboratoryjnych w kierunku wykrycia ASF są pobierane przez powiatowego lekarza weterynarii w następujących przypadkach:

- 1) od świń po otrzymaniu zawiadomienia o wystąpieniu podejrzenia afrykańskiego pomoru świń w gospodarstwie zgodnie z art. 42 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt, przy czym gospodarstwo należy uznać za podejrzaną w przypadkach określonych w rozdziale III załącznika do decyzji 2003/422/WE, w celu potwierdzenia lub wykluczenia ASF w gospodarstwie próbki do badań laboratoryjnych pobiera się na zasadach określonych w rozdziale IV A załącznika do tej decyzji;
- 2) od każdego znalezionej martwego dzika, w tym ze zwłok dzików ulegających autolizie oraz dzików zabitych w wypadkach komunikacyjnych i z każdego odstrzelonego chorego dzika.

W przypadku podejrzenia wystąpienia ASF zastosowanie mają przepisy § 3 ust. 1 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 6 maja 2015 r. w sprawie zwalczania afrykańskiego pomoru świń (Dz. U. poz. 754).

3.2.3. Rodzaj próbek pobieranych do badań laboratoryjnych w kierunku wykrycia ASF, przesyłanie próbek do badań laboratoryjnych w kierunku wykrycia ASF oraz wykonywanie badań laboratoryjnych

Rodzaj pobieranych próbek do badań laboratoryjnych w kierunku wykrycia ASF od żywych, padłych lub poddanych ubojowi świń oraz znalezionych martwych lub odstrzelonych dzików, a także od dzików odłowionych, jest określony w rozdziale V lit. B załącznika do decyzji 2003/422/WE.

Od żywych świń i odstrzelonych dzików do badania laboratoryjnego w kierunku wykrycia ASF pobiera się próbki krwi, a od padłych lub poddanych ubojowi świń i znalezionych martwych dzików – migdałki, węzły chłonne (żołądkowe, wątrobowe, podzuchwowe, zagardłowe), śledzionę, nerki, tkankę płucną i jeżeli to możliwe – krew. W przypadku zwłok dzików ulegających autolizie do badania laboratoryjnego w kierunku wykrycia ASF pobiera się kość długą lub mostek.

Próbki pobrane od żywych, padłych lub poddanych ubojowi świń bada się metodą qRT – PCR, a gdy wynik badania laboratoryjnego w kierunku wykrycia ASF przeprowadzonego metodą qRT – PCR jest dodatni, przeprowadza się również badanie metodą ELISA. Na obszarze zagrożenia, obszarze objętym ograniczeniami oraz obszarze ochronnym, w przypadku gdy podejrzewa się, że w stadzie jest świnia chronicznie zakażona wirusem ASF, próbki bada się metodą ELISA. Próbki pobrane w ognisku ASF wyznaczonym zgodnie z § 4 ust. 1, próbki pobrane w gospodarstwach kontaktowych zgodnie z § 6 ust. 2 oraz próbki pobrane zgodnie z § 10 ust. 1 pkt 2 oraz § 12 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 6 maja 2015 r. w sprawie zwalczania afrykańskiego pomoru świń, bada się metodą qRT – PCR oraz metodą ELISA.

Na obszarze zagrożenia, obszarze ochronnym oraz obszarze objętym ograniczeniami próbki pobrane od znalezionych martwych lub odstrzelonych dzików bada się metodą qRT – PCR oraz – jeżeli jest możliwe pobranie odpowiednich próbek do badań laboratoryjnych w kierunku wykrycia ASF – metodą ELISA.

Na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej położonym poza obszarem zagrożenia, obszarem objętym ograniczeniami oraz obszarem ochronnym znalezione martwe oraz odstrzelone chore dziki bada się metodą qRT – PCR.

Próbki pobrane od dzików odłowionych bada się metodą qRT – PCR oraz metodą ELISA.

W przypadku podejrzenia uzyskania fałszywie dodatniego lub uzyskania wątpliwego wyniku badania metodą ELISA przeprowadza się badanie serologiczne potwierdzające metodą IB lub IPT.

Wszystkie badania laboratoryjne w kierunku wykrycia ASF przeprowadzane w ramach programu są wykonywane w laboratoriach wyznaczonych przez Głównego Lekarza

Weterynarii, zgodnie z art. 25 ust. 3 i 5 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. o Inspekcji Weterynaryjnej (Dz. U. z 2016 r. poz. 1077, z późn. zm.).

3.2.4. Inne działania podejmowane na obszarze zagrożenia, obszarze objętym ograniczeniami oraz obszarze ochronnym

Po stwierdzeniu ASF u dzika powiatowy lekarz weterynarii zarządza środki zwalczania ASF, zgodnie z przepisami o zwalczaniu afrykańskiego pomoru świń wydanymi na podstawie art. 47 ust. 1, art. 48a ust. 3 i art. 61 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt.

Ponadto powiatowy lekarz weterynarii w gospodarstwach położonych w wyznaczonym obszarze o promieniu 10 km wokół stwierdzonego przypadku ASF u dzika może:

- 1) przeprowadzić badanie kliniczne świń;
- 2) dokonać indywidualnego oznakowania świń;
- 3) pobrać od świń próbki do badań laboratoryjnych w kierunku wykrycia ASF;
- 4) nakazać ubój lub zabicie świń, na podstawie art. 44 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt, po przeprowadzeniu analizy ryzyka uwzględniającej w szczególności:
 - a) sytuację epizootyczną, w szczególności występowanie ASF u dzików,
 - b) zagęszczenie populacji dzika na danym terenie,
 - c) poziom bioasekuracji gospodarstwa.

3.3. Wzmocnienie środków bioasekuracji na drogowych przejściach granicznych z Białorusią i Ukrainą

Na drogowych przejściach granicznych z Białorusią i Ukrainą podejmuje się następujące środki bioasekuracji:

- 1) wyłożenie mat dezynfekcyjnych, a także stałe utrzymywanie wyłożonych mat w stanie zapewniającym skuteczne działanie środka dezynfekcyjnego;
- 2) oczyszczanie i dezynfekcję środków transportu przeznaczonych do przewozu zwierząt wjeżdżających na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, zgodnie

z decyzją wykonawczą Komisji 2013/426/UE z dnia 5 sierpnia 2013 r. w sprawie środków mających na celu zapobieżenie wprowadzaniu do Unii wirusa afrykańskiego pomoru świń z niektórych państw trzecich lub części terytorium państw trzecich, w których potwierdzono obecność ASF, oraz uchylającą decyzję 2011/78/UE (Dz. Urz. UE L 211 z 07.08.2013, str. 5, z późn. zm.).

3.4. Zakup kontenerów chłodniczych do przetrzymywania tusz dzików

W ramach programu zostanie zakupione 70 kontenerów chłodniczych do przetrzymywania tusz dzików.

3.5. Sfinansowanie funkcjonowania 5 odłowni żywołownych do odłowu dzików, które następnie będą podlegały uśmierceniu

W ramach programu w 2018 r. odławianie dzików będzie prowadzone za pomocą 5 odłowni, zgodnie z zezwoleniem ministra właściwego do spraw środowiska, o którym mowa w art. 44 ust. 3 ustawy z dnia 13 października 1995 r. – Prawo łowieckie (Dz. U. z 2017 r. poz. 1295). Odławianie dzików będzie prowadzone w celu:

- 1) uśmiercania watah (stad) dzików; uśmiercone dziki będą poddawane badaniom laboratoryjnym w kierunku ASF w sposób opisany w ust. 3.2.3;
- 2) sprawdzania wielkości migracji dzików z terytorium Białorusi i ich ewentualnego zarażenia wirusem ASF;
- 3) oceny szerzenia się wirusa ASF w obrębie watah dzików.

3.6. Przeprowadzenie przez Inspekcję Weterynaryjną kampanii informacyjnej dla podmiotów prowadzących działalność nadzorowaną, związaną z produkcją żywności pochodzenia zwierzęcego oraz pasz, rolników, myśliwych, władz samorządowych oraz społeczeństwa

W ramach realizacji programu będą publikowane ulotki:

- 1) dla rolników i podmiotów prowadzących działalność nadzorowaną, związaną z produkcją żywności pochodzenia zwierzęcego i pasz, zawierające następujące informacje o:
 - a) ASF i jego objawach,

- b) sposobie rozprzestrzeniania się ASF,
 - c) postępowaniu posiadacza zwierząt w związku z podejrzeniem wystąpienia lub wystąpieniem ASF,
 - d) przysługujących odszkodowaniach za świnie poddane ubojowi, zabite lub padłe w wyniku zastosowania zabiegów nakazanych przez organy Inspekcji Weterynaryjnej,
 - e) zasadach bioasekuracji,
 - f) zakazie karmienia świń odpadami gastronomicznymi,
 - g) unieszkodliwianiu zwłok świń oraz zasadach przeprowadzania oczyszczania i odkazania w gospodarstwach;
- 2) dla myśliwych – zawierające informacje o:
- a) ASF i jego objawach,
 - b) sposobie postępowania myśliwego z tuszą dzika po polowaniu lub odstrzale sanitarnym, w tym o sposobie pobierania próbek do badań laboratoryjnych w kierunku wykrycia ASF od dzików odstrzelonych niewykazujących żadnych objawów chorobowych,
 - c) zabezpieczeniu środków transportu do transportu odstrzelonych dzików w sposób minimalizujący ryzyko rozprzestrzenienia się wirusa ASF.

Dystrybucja ulotek odbywa się za pośrednictwem organów Inspekcji Weterynaryjnej. Ulotki dystrybuuje się na całym terytorium Rzeczypospolitej Polskiej podczas wykonywanych kontroli podmiotów prowadzących działalność nadzorowaną związaną z produkcją żywności pochodzenia zwierzęcego i pasz oraz posiadaczy świń (w ramach m.in. wizyt w stadach, w których są utrzymywane świnie). Dodatkowo ulotki dystrybuuje się wśród myśliwych, kół łowieckich, sołtysów, wójtów, burmistrzów lub prezydentów miast. Informacje o istniejącym zagrożeniu są przekazywane również przez media w postaci m.in.: audycji informacyjnych, w których przekazuje się informacje na temat ASF oraz ewentualnych dróg rozprzestrzeniania ASF, a także informacje o postępowaniu w przypadku podejrzenia wystąpienia lub wystąpienia ASF, bioasekuracji w gospodarstwie, zakazie karmienia świń

odpadami gastronomicznymi, o właściwym zagospodarowaniu zwłok świń oraz postępowaniu z tuszami odstrzelonych dzików i o zasadach polowań oraz odstrzału sanitarnego.

3.7. Przeprowadzenie przez organy Inspekcji Weterynaryjnej szkoleń dla podmiotów prowadzących działalność nadzorowaną związaną z produkcją żywności pochodzenia zwierzęcego i pasz oraz dla rolników i myśliwych

W ramach programu Inspekcja Weterynaryjna przeprowadza grupowe szkolenia dla rolników i myśliwych oraz podmiotów prowadzących działalność nadzorowaną związaną z produkcją żywności pochodzenia zwierzęcego i pasz. Celem szkoleń będzie przekazanie wiedzy o ASF. Tematyka szkoleń będzie obejmować m.in.: objawy ASF, zgłaszanie podejrzeń wystąpienia ASF, postępowanie po zgłoszeniu podejrzenia wystąpienia ASF, zasady wypłacania odszkodowań, zasady bioasekuracji w gospodarstwie oraz zasady postępowania myśliwego biorącego udział w polowaniu, mające na celu zapobieżenie rozprzestrzenianiu się wirusa ASF, informację o zakazie karmienia świń odpadami gastronomicznymi oraz o właściwym zagospodarowaniu zwłok.

3.8. Odstrzał sanitarny

Zgodnie z art. 45 ust.1 pkt 8, art. 46 ust. 3 pkt 8 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczania chorób zakaźnych zwierząt powiatowy lekarz weterynarii albo wojewoda nakazuje dzierżawcom lub zarządcom obwodów łowieckich wykonanie odstrzału sanitarnego dzików.

Zgodnie z art. 47a ust. 1 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczania chorób zakaźnych zwierząt, na obszarach objętych formami ochrony przyrody powiatowy lekarz weterynarii albo wojewoda nakazuje Polskiemu Związkowi Łowieckiemu wykonanie odstrzału sanitarnego dzików.

Wysokości stawek wypłacanych za dzika odstrzelonego w ramach odstrzału są określone w § 2 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie wysokości ryczałtu za wykonanie odstrzału sanitarnego dzików (Dz. U. poz. 2172)

3.9. Polowanie na dorosłe samice dzika oraz odstrzał sanitarny dorosłych samic dzika

W celu zapewnienia ograniczenia możliwości rozprzestrzeniania się ASF, na obszarze określonym w załączniku do programu, w przypadku upolowania lub dokonania odstrzału sanitarnego dorosłej samicy dzika, o wadze tuszy po usunięciu patrochów wynoszącej co najmniej 30 kg, powiatowy lekarz weterynarii wypłaca dzierżawcy lub zarządcy obwodu łowieckiego kwotę 84 zł brutto za upolowaną lub odstrzeloną w ramach odstrzału sanitarnego sztukę. Powyższa kwota:

- 1) w przypadku odstrzału sanitarnego jest uwzględniona w ramach ryczału określonego w rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie wysokości ryczału za wykonanie odstrzału sanitarnego dzików;
- 2) w przypadku polowania jest doliczana do kwot, określonych w ust. 3.2.2 akapit 14 i 35 – w odniesieniu do obszaru objętego ograniczeniami, obszaru zagrożenia i obszaru ochronnego.

3.10. Poszukiwanie i bezpieczne usuwanie zwłok padłych dzików

Na obszarze określonym w załączniku do programu myśliwi oraz pracownicy Służb Leśnych mogą przeprowadzać poszukiwanie padłych dzików. W przypadku zgłoszenia organom Inspekcji Weterynaryjnej znalezienia zwłok dzika innych niż dzik zabity w wypadku komunikacyjnym, z których jest możliwe pobranie próbek do badań laboratoryjnych, powiatowy lekarz weterynarii wypłaca dzierżawcy lub zarządcy obwodu łowieckiego kwotę 100 zł brutto za znalezione zwłoki dzika. Osoba dokonująca zgłoszenia osobiście wskazuje miejsce, gdzie znajdują się zwłoki dzika, lub przekazuje informacje umożliwiające odnalezienie zwłok.

Zwłoki dzików padłych innych niż dziki zabite w wypadkach komunikacyjnych, o ile jest to możliwe, podlegają zagospodarowaniu zgodnie z odstępstwem przewidzianym w art. 19 rozporządzenia nr 1069/2009.

3.11 Zakaz dokarmiania dzików

Na obszarze zagrożenia, obszarze objętym ograniczeniami i obszarze ochronnym oraz na obszarze określonym w załączniku do programu obowiązuje zakaz dokarmiania dzików.

4. Środki przewidziane programem

4.1. Podsumowanie środków przewidzianych programem

Działania podejmowane w związku z realizacją programu:

2018 r.

kontrola, nadzór

badania

inne (np. środki bioasekuracji, kampania informacyjna, szkolenia, ubój lub zabicie świń, odstrzał sanitarny, polowanie na dorosłe samice dzika i odstrzał selektywny dorosłych samic dzika)

4.2. Władza centralna odpowiedzialna za nadzór i koordynację realizowanego programu

Zgodnie z art. 57 ust. 8 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt Główny Lekarz Weterynarii nadzoruje realizację programu. W przypadku programu współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej Główny Lekarz Weterynarii informuje Komisję Europejską o postępach w jego realizacji zgodnie z przepisami dotyczącymi zwalczania chorób zakaźnych zwierząt, obowiązującymi w Unii Europejskiej.

4.3. Opis i określenie obszarów geograficznych i administracyjnych, na których program będzie realizowany

Program wprowadza się na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Program jest realizowany na obszarze 16 województw obejmujących 314 powiatów oraz 66 miast na prawach powiatów.

Mapa 1. Podział administracyjny Rzeczypospolitej Polskiej

4.4. Opis środków przewidzianych w programie

4.4.1. Powiadomienie o podejrzeniu wystąpienia ASF

Zgodnie z art. 42 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt, w przypadku podejrzenia wystąpienia choroby zakaźnej zwierząt, posiadacz zwierząt jest obowiązany do niezwłocznego zgłoszenia podejrzenia wystąpienia ASF. Obowiązek ten realizują również osoby mające kontakt ze zwierzętami, w szczególności przy wykonywaniu obowiązków służbowych lub zawodowych, z tym że lekarz weterynarii wezwany do zwierzęcia, w przypadku podejrzenia wystąpienia choroby zakaźnej zwierząt podlegającej obowiązkowi zwalczania, informuje posiadacza zwierzęcia o obowiązkach określonych w art. 42 ust. 1 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt i nadzoruje ich wykonanie do czasu przybycia powiatowego lekarza weterynarii lub osoby przez niego upoważnionej. Zgłoszenia należy dokonać do powiatowego lekarza weterynarii bezpośrednio albo za pośrednictwem najbliższego podmiotu świadczącego usługi z zakresu medycyny weterynaryjnej lub wójta, burmistrza lub prezydenta miasta. Dodatkowo posiadacz świni informuje urzędowego lekarza weterynarii o każdym przypadku padnięcia świni w gospodarstwie na obszarze zagrożenia, obszarze objętym ograniczeniami oraz obszarze

ochronnym, zgodnie z § 18 ust. 2 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 6 maja 2015 r. w sprawie środków podejmowanych w związku z wystąpieniem afrykańskiego pomoru świń.

4.4.2. Zwierzęta i populacja zwierząt objęte programem

Tabela 1. Liczba stad oraz pogłowie świń, z podziałem uwzględniającym wielkość gospodarstw

Województwo	Liczba świń						Liczba siedzib stad					
	1-10	11-25	26-100	101-500	501-1000	pow. 1000	1-10	11-25	26-100	101-500	501-1000	pow. 1000
dolnośląskie	11 240	18 120	29 755	25 741	13 823	124 412	2 623	1 104	653	129	20	33
kujawsko-pomorskie	37 187	90 125	311 618	415 049	164 670	482 843	8 017	5 320	6 253	2 059	237	166
lubelskie	84 357	92 354	117 694	165 475	104 068	279 660	20 937	5 768	2 622	735	156	128
lubuskie	5 649	9 572	19 225	21 822	12 708	212 790	1 256	571	411	112	17	46
łódzkie	51 792	107 311	211 958	315 297	207 841	528 464	11 111	6 432	4 570	1 395	297	225
małopolskie	30 085	44 591	63 702	44 052	17 603	28 856	7 021	2 737	1 453	230	27	10
mazowieckie	74 717	118 767	198 420	302 332	191 420	1 239 776	16 587	7 281	4 259	1 340	273	346
opolskie	11 851	29 185	108 745	170 120	52 003	132 949	2 545	1 719	2 119	857	77	51
podkarpackie	34 870	41 678	55 389	42 407	10 545	63 314	8 534	2 581	1 253	206	16	22
podlaskie	20 292	22 375	37 479	82 573	76 871	172 950	4 846	1 401	769	350	107	79
pomorskie	17 263	40 285	107 086	127 715	52 060	337 294	3 599	2 417	2 221	648	78	90
śląskie	12 743	27 896	61 385	69 790	13 270	122 183	2 685	1 667	1 295	343	21	22
świętokrzyskie	27 019	42 627	66 585	63 476	33 592	151 008	6 314	2 644	1 468	316	50	50
warmińsko-mazurskie	9 574	17 746	67 664	153 217	110 826	385 190	2 161	1 067	1 333	709	159	145
wielkopolskie	69 293	192 233	749 132	1 067 161	519 683	1 553 547	14 275	11 165	14 705	5 247	746	527
zachodniopomorskie	7 240	12 982	23 224	22 909	21 453	579 492	1 664	783	508	102	29	113
SUMA	505 172	907 847	2 229 061	3 089 136	1 602 436	6 394 728	114 175	54 657	45 892	14 778	2 310	2 053

źródło: Agencja Rolnictwa i Modernizacji Rolnictwa, stan na dzień 31 grudnia 2016 r.

Zgodnie z danymi Polskiego Związku Łowieckiego oraz Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych w roku łowieckim 2016/2017 liczba dzików na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej wynosiła około 229 tys. sztuk.

Liczbę dzików w poszczególnych województwach przedstawia tabela 2.

Tabela 2. Liczba dzików w poszczególnych województwach

Województwo	Pogłowie dzików
dolnośląskie	20 448
kujawsko-pomorskie	11 931
lubelskie	12 694
lubuskie	16 110
łódzkie	7 970
małopolskie	4 889
mazowieckie	17 808
opolskie	8 878
podkarpackie	8 670
podlaskie	6 677
pomorskie	17 942
śląskie	8 734
świętokrzyskie	5 391
warmińsko-mazurskie	21 590
wielkopolskie	25 075
zachodniopomorskie	33 962
Suma	228 769

źródło: Polski Związek Łowiecki, Dyrekcja Generalna Lasów Państwowych, stan marzec 2017 r.

4.4.3. Identyfikacja i rejestracja zwierząt oraz gospodarstw

Podstawa prawna identyfikacji i rejestracji zwierząt oraz gospodarstw:

- 1) ustawa z dnia 2 kwietnia 2004 r. o systemie identyfikacji i rejestracji zwierząt (Dz. U. z 2017 r. poz. 546);
- 2) ustawa z dnia 18 grudnia 2003 r. o krajowym systemie ewidencji producentów, ewidencji gospodarstw rolnych oraz ewidencji wniosków o przyznanie płatności (Dz. U. z 2017 r. poz. 1853);
- 3) rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 2 listopada 2007 r. w sprawie sposobu oznakowania bydła, owiec i kóz oraz świń, określenia wzorów znaków identyfikacyjnych oraz wymagań i warunków technicznych kolczyków dla zwierząt gospodarskich (Dz. U. poz. 1635, z późn. zm.).

Numerem identyfikacyjnym świni jest numer siedziby stada, w której zwierzę się urodziło, albo innej siedziby stada, w której zwierzę przebywało powyżej 30 dni. W dokumentacji dotyczącej świń (np. w świadectwie zdrowia) stosuje się numer ostatniej siedziby stada, w której świnia przebywała powyżej 30 dni i została w tej siedzibie stada oznakowana.

W przypadku świń urodzonych w danej siedzibie stada, istnieje obowiązek oznakowania tych zwierząt w terminie 30 dni od dnia ich urodzenia, przez założenie na lewą małżowinę uszną kolczyka zawierającego numer siedziby stada urodzenia. Fakt oznakowania tych zwierząt należy zgłosić w terminie 7 dni od dnia oznakowania kierownikowi biura powiatowego Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa.

W przypadku gdy świnia została przemieszczona do innej siedziby stada niż siedziba stada urodzenia i przebywa w tej siedzibie dłużej niż 30 dni, istnieje obowiązek dodatkowego oznakowania świni tatuażem zawierającym numerem tej siedziby stada. Oznakowanie tatuażem musi być wykonane nie później niż przed opuszczeniem przez to zwierzę siedziby stada. Fakt dodatkowego oznakowania należy zgłosić kierownikowi biura powiatowego Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa w terminie 7 dni od dnia oznakowania.

Zgodnie z art. 17 ust. 4 ustawy z dnia 2 kwietnia 2004 r. o systemie identyfikacji i rejestracji zwierząt, koszty związane z oznakowaniem świń ponosi ich posiadacz.

Dodatkowo, świnie będące pod oceną wartości użytkowej i hodowlanej zwierząt, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 29 czerwca 2007 r. o organizacji hodowli i rozrodzie zwierząt gospodarskich (Dz. U. z 2017 r. poz. 2132), są oznakowane w sposób umożliwiający ich identyfikację. Sposób oznakowania i identyfikacji do celów hodowlanych, w tym świń, określa związek hodowców lub inny podmiot upoważniony przez ministra właściwego do spraw rolnictwa do prowadzenia oceny wartości użytkowej. Świnie do celów hodowlanych znakuje się trwale i indywidualnie, używając kolczyków, identyfikatorów elektronicznych i znaków identyfikacyjnych lub stosując tatuaż.

Indywidualnego oznakowania świń na obszarze zagrożenia, obszarze objętym ograniczeniami oraz obszarze ochronnym dokonuje urzędowy lekarz weterynarii przez założenie kolczyka z kolejnym numerem zwierzęcia w stadzie. Koszty związane z indywidualnym oznakowaniem świń w stadzie są pokrywane z budżetu państwa.

4.4.4. Kwalifikacja zwierząt i stad

Kwalifikacja zwierząt i stad została opisana w ust. 3.2.

4.4.5. Zasady przemieszczania zwierząt

W związku z wystąpieniem na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej ASF u dzików zostało wydane rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 6 maja 2015 r. w sprawie środków podejmowanych w związku z wystąpieniem afrykańskiego pomoru świń określające sposób przemieszczania żywych świń z i do obszarów wymienionych w części I ust. 5 (obszar ochronny), części II ust. 5 (obszar objęty ograniczeniami) oraz części III ust. 4 (obszar zagrożenia) załącznika do decyzji 2014/709/UE, zarówno na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, jak i poza to terytorium.

Na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej został wprowadzony obowiązek zaopatrywania przemieszczanych świń w świadectwo zdrowia wystawione przez urzędowego lekarza weterynarii na podstawie badania klinicznego świń przeprowadzonego nie wcześniej niż 24 godziny przed przemieszczeniem tych świń.

Zgodnie z art. 3 ust. 2 pkt 5 lit. b ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. o Inspekcji Weterynaryjnej nadzór nad przemieszczaniem zwierząt sprawuje powiatowy lekarz weterynarii.

4.4.6. Zastosowane badania i plany pobierania

Zastosowane badania i plany pobierania próbek do badań zostały opisane w ust. 3.2.

4.4.7. Zastosowanie szczepionki i plany szczepień

Nie dotyczy.

4.4.8. Informacje i ocena dotycząca środków bezpieczeństwa biologicznego (zarządzanie i infrastruktura)

Informacje i ocena dotycząca środków bezpieczeństwa biologicznego zostały opisane w ust. 3.2.2 oraz 3.3.

4.4.9. Środki podejmowane w przypadku uzyskania dodatniego wyniku badania laboratoryjnego w kierunku ASF

Zgodnie z § 4 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 6 maja 2015 r. w sprawie zwalczania afrykańskiego pomoru świń, w przypadku stwierdzenia ASF w gospodarstwie powiatowy lekarz weterynarii wyznacza je jako ognisko ASF. Działania podejmowane po wyznaczeniu ogniska ASF zostały określone w § 4 oraz § 6–10 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 6 maja 2015 r. w sprawie zwalczania afrykańskiego pomoru świń. Działania podejmowane w przypadku wystąpienia ASF u dzika zostały określone w § 18 rozporządzenia Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 6 maja 2015 r. w sprawie zwalczania afrykańskiego pomoru świń oraz opisane w ust. 3.2.4.

4.4.10. System odszkodowań dla posiadaczy świń poddanych ubojowi lub zabitych

Odszkodowania wypłaca się zgodnie z art. 49 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt.

4.4.11. Kontrola wdrażania programu i sprawozdawczość

Na podstawie art. 57 ust. 8 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt Główny Lekarz Weterynarii nadzoruje realizację programu.

W przypadku programu współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej Główny Lekarz Weterynarii informuje Komisję Europejską o postępach w jego realizacji, zgodnie z art. 14 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 652/2014 z dnia 15 maja 2014 r. ustanawiającego przepisy w zakresie zarządzania wydatkami odnoszącymi się do łańcucha żywnościowego, zdrowia zwierząt i dobrostanu zwierząt oraz dotyczącego zdrowia roślin i materiału przeznaczonego do reprodukcji roślin, zmieniającego dyrektywy Rady 98/56/WE, 2000/29/WE i 2008/90/WE, rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 178/2002, (WE) nr 882/2004 i (WE) nr 396/2005, dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/128/WE i rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1107/2009 oraz uchylającego decyzje Rady 66/399/EWG, 76/894/EWG i 2009/470/WE (Dz. Urz. UE L 189 z 27.06.2014, str. 1, z późn. zm.).

5. Korzyści wynikające z realizacji programu

Przeprowadzenie działań objętych programem przyczyni się do ochrony terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, jak również terytorium Unii Europejskiej, przed rozprzestrzenianiem się wirusa ASF. Odpowiednio wczesne wykrycie zakażenia wirusem ASF pozwoli na podjęcie adekwatnych działań zapobiegających jego rozprzestrzenianiu się, a tym samym ograniczenie strat ekonomicznych z tego tytułu.

6. Dane dotyczące rozwoju epidemiologicznego w ciągu ostatnich pięciu lat

6.1. Rozwój ASF

W 2014 r. stwierdzono łącznie 30 przypadków ASF u dzików oraz 2 ogniska ASF u świń – wszystkie zlokalizowane w pobliżu granicy z Białorusią na obszarze dwóch powiatów – sokólskiego i białostockiego w województwie podlaskim.

Łącznie w 2015 r. stwierdzono 53 przypadki ASF u dzików oraz 1 ognisko ASF u świń – wszystkie zlokalizowane w pobliżu granicy Rzeczypospolitej Polskiej z Białorusią na obszarze trzech powiatów – sokólskiego, białostockiego i hajnowskiego w województwie podlaskim.

Łącznie w 2016 r. stwierdzono 80 przypadków ASF u dzików oraz 20 ognisk ASF u świń – 5 ognisk w województwie lubelskim, 3 ogniska w województwie mazowieckim, 13 ognisk w województwie podlaskim.

6.1.2. Dane dotyczące zwierząt

Nie dotyczy.

6.2. Dane rozwarstwione dotyczące badań w ramach nadzoru i badań laboratoryjnych

Rok 2016

Region	Gatunek zwierząt	Rodzaj badania	Opis badania	Liczba zbadanych próbek	Liczba próbek z dodatnim wynikiem
Rzeczpospolita Polska	świnie	badanie serologiczne	ELISA	5 601	18
Rzeczpospolita Polska	świnie	inne badanie	PCR	35 961	20
Rzeczpospolita Polska	dziki	badanie serologiczne	ELISA	7 226	34
Rzeczpospolita Polska	dziki	inne badanie	PCR	12 574	97
Razem				61 362	

Rok: 2015

Region	Gatunek zwierząt	Rodzaj badania	Opis badania	Liczba zbadanych próbek	Liczba próbek z dodatnim wynikiem
Rzeczpospolita Polska	świnie	badanie serologiczne	ELISA	315	0
Rzeczpospolita Polska	świnie	inne badanie	PCR	14 484	5

Rzeczpospolita Polska	dziki	badanie serologiczne	ELISA	7 181	12
Rzeczpospolita Polska	dziki	inne badanie	PCR	13 518	70
Razem				35 498	

Rok: 2014

Region	Gatunek zwierząt	Rodzaj badania	Opis badania	Liczba zbadanych próbek	Liczba próbek z dodatnim wynikiem badania laboratoryjnego
Rzeczpospolita Polska	świnie	badanie serologiczne	ELISA	1 633	4
Rzeczpospolita Polska	świnie	inne badanie	PCR	13 666	6
Rzeczpospolita Polska	dziki	badanie serologiczne	ELISA	6 370	31
Rzeczpospolita Polska	dziki	inne badanie	PCR	14 412	45
Razem				36 081	

Rok: 2013

Region	Gatunek zwierząt	Rodzaj badania	Opis badania	Liczba zbadanych próbek	Liczba próbek z dodatnim wynikiem badania laboratoryjnego
Rzeczpospolita Polska	świnie i dziki	badanie serologiczne	ELISA	484	0

Rzeczpospolita Polska	świnie i dziki	inne badanie	PCR	12 737	0
Razem				13 221	

6.3. Dane dotyczące zakażenia

Nie dotyczy.

6.4. Dane dotyczące statusu epizootycznego pod koniec każdego roku

W 2016 r. na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej stwierdzono 80 przypadków ASF u dzików oraz 20 ognisk ASF u świń.

6.5. Dane dotyczące programów szczepień lub leczenia

Nie dotyczy.

6.6. Dane dotyczące dzikiej zwierzyny

6.6.1. Oszacowanie liczebności populacji zwierząt wolno żyjących

Oszacowanie liczebności populacji zwierząt wolno żyjących zostało przedstawione w ust. 4.4.2.

6.6.2. Nadzór nad chorobami i inne w odniesieniu do zwierząt wolno żyjących

Nie dotyczy.

6.6.3. Dane dotyczące szczepień lub leczenia dzikiej zwierzyny

Nie dotyczy.

7. Założenia programu

7.1. Założenia w zakresie badań laboratoryjnych

Rok: 2018 Choroba: ASF

Region	Rodzaj badania	Populacja docelowa	Rodzaj próbki	Planowana liczba zwierząt zbadanych	Liczba planowanych badań laboratoryjnych

dolnośląskie	PCR	świnie domowe	krew, narządy	7	7
dolnośląskie	PCR	dziki	krew, narządy	247	247
kujawsko-pomorskie	PCR	świnie domowe	krew, narządy	206	206
kujawsko-pomorskie	PCR	dziki	krew, narządy	230	230
lubelskie	PCR	świnie domowe	krew, narządy	14 452	14 452
lubelskie	PCR	dziki	krew, narządy	1 844	1 844
lubelskie	ELISA	świnie domowe	krew, narządy	2 268	2 268
lubelskie	ELISA	dziki	krew, narządy	291	291
lubelskie	IPT / IB	świnie domowe	krew, narządy	91	91
lubelskie	IPT / IB	dziki	krew, narządy	6	6
lubuskie	PCR	świnie domowe	krew, narządy	22	22
lubuskie	PCR	dziki	krew, narządy	241	241
łódzkie	PCR	świnie domowe	krew, narządy	126	126
łódzkie	PCR	dziki	krew, narządy	216	216
małopolskie	PCR	świnie domowe	krew, narządy	76	76
małopolskie	PCR	dziki	krew, narządy	178	178
mazowieckie	PCR	świnie domowe	krew, narządy	24 425	24 425
mazowieckie	PCR	dziki	krew, narządy	1 428	1 428

mazowieckie	ELISA	świnie domowe	krew, narządy	501	501
mazowieckie	ELISA	dziki	krew, narządy	440	440
mazowieckie	IPT / IB	świnie domowe	krew, narządy	21	21
mazowieckie	IPT / IB	dziki	krew, narządy	9	9
opolskie	PCR	świnie domowe	krew, narządy	40	40
opolskie	PCR	dziki	krew, narządy	132	132
podkarpackie	PCR	świnie domowe	krew, narządy	12	12
podkarpackie	PCR	dziki	krew, narządy	205	205
podlaskie	PCR	świnie domowe	krew, narządy	42 007	42 007
podlaskie	PCR	dziki	krew, narządy	8 510	8 510
podlaskie	ELISA	świnie domowe	krew, narządy	5 005	5 005
podlaskie	ELISA	dziki	krew, narządy	6 406	6 406
podlaskie	IPT / IB	świnie domowe	krew, narządy	217	217
podlaskie	IPT / IB	dziki	krew, narządy	126	126
pomorskie	PCR	świnie domowe	krew, narządy	524	524
pomorskie	PCR	dziki	krew, narządy	80	80
śląskie	PCR	świnie domowe	krew, narządy	31	31
śląskie	PCR	dziki	krew, narządy	436	436

świętokrzyskie	PCR	świnie domowe	krew, narządy	14	14
świętokrzyskie	PCR	dziki	krew, narządy	41	41
warmińsko- mazurskie	PCR	świnie domowe	krew, narządy	72	72
warmińsko- mazurskie	PCR	dziki	krew, narządy	447	447
warmińsko- mazurskie	ELISA	dziki	krew, narządy	89	89
warmińsko- mazurskie	IPT / IB	dziki	krew, narządy	2	2
wielkopolskie	PCR	świnie domowe	krew, narządy	98	98
wielkopolskie	PCR	dziki	krew, narządy	359	359
zachodniopomorskie	PCR	świnie domowe	krew, narządy	31	31
zachodniopomorskie	PCR	dziki	krew, narządy	548	548
RAZEM PCR				97 285	97 285
RAZEM ELISA				15 000	15 000
RAZEM IPT / IB				472	472

7.1.1. Założenia w zakresie badań diagnostycznych

Założenia w zakresie badań diagnostycznych zostały opisane w ust. 3.2.

7.1.2. Założenia w zakresie badania stad i zwierząt

Założenia w zakresie badania stad i zwierząt zostały opisane w ust. 3.2.

7.2. Założenia w zakresie kwalifikacji stad i zwierząt

Nie dotyczy.

7.3. Założenia w zakresie szczepień lub leczenia

7.3.1. Założenia w zakresie szczepień lub leczenia

Nie dotyczy.

7.3.2. Założenia w zakresie szczepień lub leczenia dzikiej zwierzyny

Nie dotyczy.

8. Szczegółowa analiza kosztów realizacji programu

8.1. Koszty realizacji programu w 2018 r.

Przeznaczenie kosztów	Wyszczególnienie	Ilość jednostek	Koszt jednostkowy w zł	Kwota całkowita w zł	Koszt jednostkowy w euro	Kwota całkowita w euro	Wniosek o dofinansowanie z funduszy unijnych (tak/nie)
1. Badania							
1.1. Koszt pobierania próbek	świnie	97 285	15,39	1 497 216,15	3,62	352 171,70	tak
	padłe dziki oraz chore odstrzelone dziki	5 193	85,89	446 026,77	20,21	104 950,53	tak
	odstrzelone dziki	2 373	40,53	96 177,69	9,54	22 638,42	tak
	dziki odłowione	500	74,40	37 200,00	17,51	8 755,00	tak
1.2. Koszt badań laboratoryjnych	test PCR ¹⁾ – badania inne niż badania przed przemieszczeniem na obszarze ochronnym	104 351	80,79	8 430 517,29	19,01	1 983 712,51	tak
	Test PCR – badania przed przemieszczeniem na obszarze ochronnym	1 000	80,79	80 790	19,01	19 010	nie
	ELISA	15 000	90,97	1 364 550,00	21,40	321 000,00	tak
	badanie serologiczne potwierdzające (IB lub IPT)	472	92,73	43 768,56	21,82	10 299,04	tak

2. Badanie kliniczne stad świń oraz kontrola bioasekuracji	koszty pracy i dojazdu	50 866	122,00	6 205 652,00	28,71	1 460 362,86	nie
3. Perlustracja, badanie kliniczne stad w obszarze zapowietrzonym i obszarze zagrożonym	koszty pracy	5 230	41,00	214 430,00	9,65	50 469,50	nie
	koszty dojazdu	23 614	0,80	18 891,20	0,19	4 486,66	nie
4. Czyszczenie i dezynfekcja	środki dezynfekcyjne	7 358	40,45	297 631,10	9,52	70 048,16	tak
	maty dezynfekcyjne	2 089	153,82	321 329,98	36,19	75 600,91	tak
	dezynfekcja gospodarstw w obszarze zagrożonym i obszarze zapowietrzonym	42	1 377,86	57 870,12	324,20	13 616,40	tak
	koszt zniszczenia ściółki	20 388	0,53	10 805,64	0,12	2 446,56	tak
	koszty bezpiecznego usuwania zwłok padłych dzików	2 314	34,76	80 434,64	8,18	18 928,52	tak
5. Inne koszty	poszukiwanie padłych dzików ²⁾	350	81,30	28 455	19,13	6 695,50	tak
	polowanie na dorosłe samice dzika, w tym dostarczanie samic dzików do badań laboratoryjnych – na obszarach wymienionych w części II ust. 5 i III ust. 4 załącznika do decyzji 2014/709/UE ³⁾	4 069	305,69	1 243 852,61	71,93	292 683,17	tak
	polowanie na dorosłe samice dzika, w tym	2 965	98,37	291 667,05	23,15	68 639,75	tak

	dostarczanie samic dzików do badań laboratoryjnych – na obszarach wymienionych w części I ust. 5 załącznika do decyzji 2014/709/UE ⁴⁾						
	polowanie na dorosłe samice dzika, w tym dostarczanie samic dzików do badań laboratoryjnych – na obszarach określonych w załączniku nr 1 do programu, innych niż obszary wymienione w części I ust. 5, II ust. 5 i III ust. 4 załącznika do decyzji 2014/709/UE ⁵⁾	9 815	68,29	670 266,35	16,07	157 727,05	tak
	polowanie na dziki inne niż dorosłe samice dzika i dostarczenie ich do badań laboratoryjnych – obszary wymienione w części II ust. 5 i III ust. 4 załącznika do decyzji 2014/709/UE ⁶⁾	4 077	237,40	967 879,80	55,86	227 741,22	nie
	polowanie na dziki inne niż dorosłe samice dzika i dostarczenie ich do badań laboratoryjnych – obszary wymienione w części I ust. 5 załącznika do decyzji 2014/709/UE ⁷⁾	2 955	30,08	88 886,40	7,08	20 921,40	nie

	odstrzał sanitarny dorosłych samic dzika w tym ich dostarczanie do badań laboratoryjnych – na obszarach wymienionych w części II ust. 5 i III ust. 4 załącznika do decyzji 2014/709/UE ⁸⁾	396	391,87	155 180,52	92,20	36 511,20	tak
	odstrzał sanitarny dorosłych samic dzika w tym ich dostarczanie do badań laboratoryjnych – na obszarach wymienionych w części I ust. 5 załącznika do decyzji 2014/709/UE ⁹⁾	387	391,87	151 653,69	92,20	35 681,40	tak
	odstrzał sanitarny dorosłych samic dzika na obszarach innych niż obszary wymienione w części I ust. 5, II ust. 5 i III ust. 4 załącznika do decyzji 2014/709/UE ¹⁰⁾	1 897	298,37	566 007,89	70,20	133 169,40	tak
	odstrzał sanitarny dzików innych niż dorosłe samice dzika i dostarczenie ich do badań laboratoryjnych – na obszarach wymienionych w części II ust. 5 i III ust. 4 załącznika do decyzji 2014/709/UE ¹¹⁾	387	323,58	125 225,46	76,14	29 466,18	nie

odstrzał sanitarny dzików innych niż dorosłe samice dzika i dostarczenie do badań laboratoryjnych – na obszarach wymienionych w części I ust. 5 załącznika do decyzji 2014/709/UE ¹²⁾	396	323,58	128 137,68	76,14	30 151,44	nie
odstrzał sanitarny dzików innych niż dorosłe samice dzika – obszar inny niż obszary wymienione w części I, II ust. 5 i części III ust. 4 załącznika do decyzji 2014/709/UE ¹³⁾	1 897	230,08	436 461,76	54,14	102 703,58	nie
wydruk ulotek informacyjnych	65 000	0,28	18 200,00	0,07	4 550,00	tak
przeprowadzanie szkoleń grupowych	80	700,00	56 000,00	164,71	13 176,80	nie
praca przy indywidualnym oznakowaniu	382	53,00	20 246,00	12,47	4 763,54	nie
odszkodowanie za zabite świnię	2 741	419,36	1 149 465,76	98,67	270 454,47	tak
odszkodowanie za świnię poddane ubojowi	200	333,20	66 640,00	78,40	15 680,00	tak

	kontener do przetrzymywania tusz dzików	70	17 594,99	1 231 649,30	4 140,00	289 800	tak
	wycena przez rzeczoznawców, o której mowa w art. 49 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt	260	35,63	9 263,80	8,38	2 178,80	nie
	zabicie świń oraz unieszkodliwienie świń zabitych (usługi, załadunek, transport) wraz z kosztami dojazdu w celu zabicia świń oraz koszty transportu świń do rzeźni w celu poddania ubojowi	4 500	150,03	675 135,00	35,30	158 850,00	tak
	odłownie żywołowne do odłowu dzików – obsługa	5 odłowni	28 170,00	140 850,00	6 628,24	33 141,20	nie
	uśmiercanie odłowionych dzików	500	776,90	388 450,00	182,80	91 400,00	nie
	unieszkodliwianie tusz odłowionych dzików	500	674,80	337 400,00	158,78	79 390,00	nie
	unieszkodliwianie tusz dzików z dodatnim wynikiem badań	250	674,80	168 700,00	158,78	39 695,00	tak

	laboratoryjnych oraz tusz przechowywanych z nimi w kontenerze chłodniczym						
Czyszczenie i dezynfekcja	środki dezynfekcyjne w ognisku	2 496	40,45	100 963,20	9,52	23761,92	nie
RAZEM				28 419 928,41		6 687 429,79	
w tym koszty kwalifikowalne:				19 100 401,11		4 494 304,69	

Analiza obejmuje szacunki kosztów ponoszonych w ramach programu. Wszystkie wartości są podane bez VAT. Koszt programu obliczono według kursu euro 4,25 zł, zgodnie z wytycznymi Ministra Rozwoju i Finansów – aktualizacja październik 2017 r., dotyczącymi stosowania jednolitych wskaźników makroekonomicznych będących podstawą oszacowania skutków finansowych projektowanych ustaw.

Są to szacunkowe koszty realizacji programu, które zostaną dostosowywane do wielkości wydatków przewidzianych na zwalczanie chorób zakaźnych zwierząt w ustawie budżetowej na rok 2018, w ramach limitu wydatków budżetowej części 83 – rezerwy celowe oraz w części 85 – budżety wojewodów.

¹⁾ Koszt badania laboratoryjnego metodą PCR określono na podstawie uśrednionej kwoty ustalonej przez Komisję Europejską (19,01 euro).

²⁾ 100 zł brutto (81,30 zł netto) za padłego dzika zgłoszonego, zgodnie z ust. 3.10.

³⁾ 376 zł brutto (305,69 zł netto), w tym 292 zł brutto (237,40 zł netto) za odstrzał w ramach planów łowieckich na obszarze zagrożenia i objętym ograniczeniami, zgodnie z 3.2.2 i 84 zł brutto (68,29 zł netto) za odstrzeloną dorosłą samicę dzika, zgodnie z ust. 3.9.

⁴⁾ 121 zł brutto (98,37 zł netto), w tym 37 zł brutto (30,08 zł netto) za odstrzał w ramach planów łowieckich na obszarze ochronnym zgodnie z 3.2.2 i 84 zł brutto (68,29 zł netto) za odstrzeloną dorosłą samicę dzika, zgodnie z ust. 3.9.

⁵⁾ 84 brutto (68,29 zł netto) za odstrzał samic w ramach planów łowieckich na obszarze wymienionym w załączniku do programu, innym niż obszary wymienione w części I, II i III ust. 4 załącznika do decyzji 2014/709/UE, zgodnie z 3.2.2 obszar znajdujący się poza obszarem zagrożenia, obszarem objętym ograniczeniami oraz obszarem ochronnym.

⁶⁾ 292 brutto (237,40 zł netto) za odstrzał w ramach planów łowieckich na obszarze zagrożenia i objętym ograniczeniami, zgodnie z 3.2.2.

⁷⁾ 37 brutto (30,08 zł netto) za odstrzał w ramach planów łowieckich na obszarze ochronnym zgodnie z 3.2.2.

^{8), 9)} 482 brutto (391,87 zł netto) zgodnie z § 2 pkt 1 lit. a rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie wysokości ryczałtu za wykonanie odstrzału sanitarnego dzików, w tym 84 zł brutto (68,29 zł netto) za dorosłą samicę dzika zgodnie z ust. 3.9.

¹⁰⁾ 367 brutto (298,37 zł netto) zgodnie z § 2 pkt 2 lit. a rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie wysokości ryczałtu za wykonanie odstrzału sanitarnego dzików, w tym 84 zł brutto (68,29 zł netto) za dorosłą samicę dzika zgodnie z ust. 3.9.

^{11), 12)} 398 brutto (323,58 zł netto) zgodnie z § 2 pkt 1 lit. b rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie wysokości ryczałtu za wykonanie odstrzału sanitarnego dzików.

¹³⁾ 283 brutto (230,08 zł netto) zgodnie z § 2 pkt 2) lit. b) rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie wysokości ryczałtu za wykonanie odstrzału sanitarnego dzików, w tym 84 zł brutto (68,29 zł netto) za dorosłą samicę dzika zgodnie z ust. 3.9.

Finansowanie programu odbywa się ze środków budżetowych określonych w części 83 – rezerwy celowe, działu 758 – różne rozliczenia, rozdziału 75818 – rezerwy ogólne i celowe poz. 12, przeznaczonych na zwalczanie chorób zakaźnych zwierząt, w tym finansowanie programów zwalczania tych chorób, badania monitoringowe pozostałości chemicznych i biologicznych w tkankach zwierząt, produktach pochodzenia zwierzęcego i paszach, finansowanie zadań zleconych przez Komisję Europejską oraz dofinansowanie kosztów realizacji zadań Inspekcji Weterynaryjnej, a także w części 85 – budżety wojewodów działu 010 – rolnictwo i łowiectwo, rozdziału 01022 – zwalczanie chorób zakaźnych zwierząt oraz badania monitoringowe pozostałości chemicznych i biologicznych w tkankach zwierząt i produktach pochodzenia zwierzęcego w ustawie budżetowej na rok 2018.

Załącznik do „Programu mającego na celu wczesne wykrycie zakażeń wirusem wywołującym afrykański pomór świń i poszerzenie wiedzy na temat tej choroby oraz jej zwalczanie”

Obszar, na którym wprowadzone są dodatkowe środki zwalczania ASF zgodnie z programem.

Lp.	Nazwa województwa	Nazwa powiatu	Nazwa gminy (m.)
1	lubelskie	bialski	Międzyrzec Podlaski (m.)
			Terespol (m.)
			Biała Podlaska
			Drelów
			Janów Podlaski
			Kodeń
			Konstantynów
			Leśna Podlaska
			Łomazy
			Międzyrzec Podlaski
			Piszczac
			Rokitno
			Rossosz
			Sławatycze
			Sosnówka
			Terespol
			Tuczna
			Wisznice
			Zalesie

		Józefów
		Księżpol
		Łukowa
		Obsza
		Tarnogród
	chełmski	Rejowiec Fabryczny (m.)
		Białopole
		Chełm
		Dorohusk
		Dubienka
		Kamień
		Leśniowice
		Rejowiec
		Rejowiec Fabryczny
		Ruda-Huta
		Sawin
		Siedliszcze
		Wierzbica
		Wojślawice
		Żmudź
	hrubieszowski	Hrubieszów (m.)
		Dołhobyczów
		Horodło
		Hrubieszów
		Mircze
		Trzeszczany
		Uchanie

		Werbkowice
	krasnostawski	Krasnystaw
		Kraśniczyn
		Łopiennik Górny
		Siennica Różana
	lubartowski	Ostrów Lubelski
		Uścimów
	łęczyński	Cyców
		Ludwin
		Łęczna
		Milejów
		Puchaczów
	łukowski	Trzebieszów
	parczewski	Dębowa Kłoda
		Jabłoń
		Milanów
		Parczew
		Podedwórze
		Siemień
		Sosnowica
	radzyński	Radzyń Podlaski (m.)
		Komarówka Podlaska
		Radzyń Podlaski
		Wohyń
	świdnicki	Trawniki
	tomaszowski	Tomaszów Lubelski (m.)
		Bełzec

		Jarczów
		Krynice
		Lubycza Królewska
		Łaszczów
		Rachanie
		Susiec
		Tarnawatka
		Telatyn
		Tomaszów Lubelski
		Tyszowce
		Ułhówek
	włodawski	Włodawa (m.)
		Hanna
		Hańsk
		Stary Brus
		Urszulin
		Włodawa
		Wola Uhruska
		Wiryki
	zamojski	Zamość (m.)
		Adamów
		Grabowiec
		Komarów-Osada
		Krasnobród
		Łabunie
		Miączyn
		Sitno

			Skierbieszów
			Stary Zamość
			Zamość
2	mazowieckie	łosicki	Huszelew
			Łosice
			Olszanka
			Platerów
			Sarnaki
			Stara Kornica
		siedlecki	Korczew
			Mordy
			Paprotnia
			Przesmyki
			Zbuczyn
		sokołowski	Jabłonna Lacka
			Repki
3	podkarpackie	bieszczadzki	Czarna
			Lutowiska
			Ustrzyki Dolne
		brzozowski	Brzozów
			Dydnia
			Nozdrzec
		jarosławski	Jarosław (m.)
			Radymno (m.)
			Chłopice
			Jarosław
			Laszki

		Pawłosiów
		Pruchnik
		Radymno
		Rokietnica
		Roźwienica
		Wiązownica
	leski	Baligród
		Cisna
		Lesko
		Olszanica
		Solina
	leżajski	Grodzisko Dolne
	lubaczowski	Lubaczów (m.)
		Cieszanów
		Horyniec-Zdrój
		Lubaczów
		Narol
		Oleszyce
		Stary Dzików
		Wielkie Oczy
	łańcucki	Markowa
	przemyski	Bircza
		Dubiecko
		Fredropol
		Krasiczyn
		Krzywcza
		Medyka

			Orły
			Przemyśl
			Stubno
			Żurawica
		przeworski	Przeworsk (m.)
			Adamówka
			Gać
			Jawornik Polski
			Kańczuga
			Przeworsk
			Sieniawa
			Tryńcza
			Zarzecze
			rzeszowski
		Dynów	
		Hyżne	
		sanocki	Sanok (m.)
			Besko
			Bukowsko
			Komańcza
			Sanok
Tyrawa Wołoska			
Zagórz			
Zarszyn			
4	podlaskie	augustowski	Augustów (m.)
			Augustów
			Bargłów Kościelny

		Lipsk
		Nowinka
		Płaska
		Sztabin
	białostocki	Choroszcz
		Czarna Białostocka
		Dobrzyniewo Duże
		Gródek
		Juchnowiec Kościelny
		Łapy
		Michałow
		Poświętne
		Supraśl
		Suraż
		Turośń Kościelna
		Tykocin
		Wasilków
		Zabłudów
		Zawady
	bielski	Bielsk Podlaski (m.)
		Brańsk (m.)
		Bielsk Podlaski
		Boćki
		Brańsk
		Orla
		Rudka
		Wyszki

		grajewski	Grajewo (m.)
			Grajewo
			Radziłów
			Rajgród
			Wąsosz
		hajnowski	Hajnówka (m.)
			Białowieża
			Czeremcha
			Czyże
			Dubicze Cerkiewne
			Hajnówka
			Kleszczele
			Narew
			Narewka
			łomżyński
		Przytuły	
		Wizna	
		moniecki	Goniądz
			Jasionówka
			Jaświły
			Knyszyn
			Krypno
			Mońki
			Trzcianne
		sejneński	Sejny (m.)
			Giby
			Krasnopol

			Puńsk
			Sejny
		siemiatycki	Siemiatycze (m.)
			Drohiczyn
			Dziadkowice
			Grodzisk
			Mielnik
			Milejczyce
			Nurzec-Stacja
			Perlejewo
			Siemiatycze
		sokólski	Dąbrowa Białostocka
			Janów
			Korycin
			Krynki
			Kuźnica
			Nowy Dwór
			Sidra
			Sokółka
			Suchowola
			Szudziałowo
		suwalski	Bakałarzewo
			Filipów
			Jeleniewo
			Przerośl
			Raczki
			Rutka-Tartak

			Suwałki
			Szypliszki
			Wiżajny
		wysokomazowiecki	Wysokie Mazowieckie (m.)
			Ciechanowiec
			Czyżew-Osada
			Klukowo
			Kobylin-Borzymy
			Kulesze Kościelne
			Nowe Piekuty
			Sokoły
			Szepietowo
			Wysokie Mazowieckie
		zambrowski	Kołaki Kościelne
			Rutki
5	warmińsko-mazurskie	bartoszycki	Bartoszyce (m.)
			Górowo Iławeckie (m.)
			Bartoszyce
			Bisztynek
			Górowo Iławeckie
			Sępól
		braniewski	Braniewo (m.)
			Braniewo
			Frombork
			Lelkowo
			Pieniężno
			Płoskinia

			Wilczęta
		ełcki	Ełk (m.)
			Ełk
			Kalinowo
			Prostki
			Stare Juchy
		gołdapski	Banie Mazurskie
			Dubeninki
			Gołdap
		kętrzyński	Kętrzyn (m.)
			Barciany
			Kętrzyn
			Korsze
			Reszel
			Srokowo
		olecki	Kowale Oleckie
			Olecko
			Świątajno
			Wieliczki
		węgorzewski	Budry
			Pozezdrze
			Węgorzewo

Objaśnienie:

(m.) – gmina o statusie miasta

Przeznaczenie kosztów	Wyszczególnienie	Jednostka	Liczba jednostek	Koszt jednostkowy w zł (netto)	Koszt całkowity w zł (netto)	Koszt jednostkowy w eur (netto)	Koszt całkowity w eur (netto)	Współfinansowanie UE	Wyjaśnienia dotyczące sposobu wyliczenia liczby jednostek oraz uzasadnienie	Wyjaśnienia dotyczące sposobu wyliczenia kosztu jednostkowego oraz uzasadnienie
koszt pobierania próbek	świnie	świnia	97 285	15,39	1 497 216,15	3,62	352 171,70	tak	Liczbę próbek określono na podstawie danych WLW z realizacji programu na 2016 r. (obejmuje świnie żywe i padłe - próbki pobrane w związku z podejzwaniami, świnie podlane ubojowi na użytek własny, próbkiobrań w związku z ogniskami oraz świnie wywożone poza strefę)	Koszt na podstawie danych WLW z realizacji programu w 2016 r. (uwzględnia wynagrodzenia, materiały, dojazdy, dowóz próbek do laboratorium)
koszt pobierania próbek	dziki padłe oraz dziki chore odstrzacone	dzik	5 193	85,89	446 026,77	20,21	104 950,53	tak	Liczbę próbek określono na podstawie danych WLW z realizacji programu na 2016 r. dotyczących liczby dzików padłych oraz chorych odstrzaconych	Koszt na podstawie danych WLW z realizacji programu w 2016 r. (uwzględnia wynagrodzenia, materiały, dojazdy, dowóz próbek do laboratorium)
	dziki odstrzacone - odstrzał sanitarny oraz w ramach planów łowieckich	dzik	2 373	40,53	96 177,69	9,54	22 638,42	tak	Liczbę próbek określono na podstawie danych WLW z realizacji programu na 2016 r. dotyczących liczby dzików odstrzaconych w ramach odstrzału sanitarnego	Koszt na podstawie danych WLW z realizacji programu w 2016 r. (uwzględnia wynagrodzenia, materiały, dojazdy, koszt dostarczenia dzika odstrzaconego, koszt dostarczenia próbek do laboratorium) - 40,53 zł netto.
	dziki odłowione	dzik	500	74,40	37 200,00	17,51	8 755,00	tak	Zgodnie z decyzją Ministra Środowiska z dnia 29 stycznia 2016 r. odłów będzie dotyczyć do 500 sztuk dzików na łowiecki rok gospodarczy	Zgodnie z obwieszczeniem MRiRW z dnia 19 lutego 2013 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w sprawie warunków i wysokości wynagrodzenia za wykonywanie czynności przez lekarzy weterynarii i inne osoby wyznaczone przez powiatowego lekarza weterynarii stawka za sekcję zwłok
koszt analizy	test PCR 1) - badania imie niż badania przed przeniesieniem na obszarze ochronnym	badanie	104 351	80,79	8 430 517,29	19,01	1 983 712,51	tak	Liczbę badań określono na podstawie danych WLW z realizacji programu na 2016 r. -zrealizowano tyle badań ile zwierząt od których pobrano próbki 97 285 + 5 196+ 2 373 + 500 = 105 351 (próbki nie pulowane)	Koszt na podstawie unit cost określonego przez Komisję Europejską w decyzji grantowej na 2016 r.
	test PCR 1) - badania przed przeniesieniem na obszarze ochronnym	badanie	1 000	80,79	80 790,00	19,01	19 010,00	nie		
	ELISA	badanie	15 000	90,97	1 364 550,00	21,40	321 000,00	tak	Liczbę badań określono na podstawie danych WLW z realizacji programu na 2016 r. Zmienione na 15 000 po uwagach KE, e-mail z 17 listopada 2017.	Koszty badań ELISA zostały skalkulowane przez Państwowy Instytut Weterynaryjny – Państwowy Instytut Badawczy w Pulawach.
	badanie serologiczne potwierdzające (IB / IPT)	badanie	472	92,73	43 768,56	21,82	10 299,04	tak	Na podstawie opinii EFSA z 2015 dot. ASF, założono, że 2% badań wykonanych testem ELISA będzie wymagało potwierdzenia. Razem: 472	Koszty badań IPT zostały skalkulowane przez Państwowy Instytut Weterynaryjny – Państwowy Instytut Badawczy w Pulawach (koszt badania przyjęto na podstawie badania IPT, bo jest wykonywane częściej niż IB)
badanie kliniczne oraz kontrola biosekuracji	koszty pracy i dojazdów	wizyta	50 866	122,00	6 205 652,00	28,71	1 460 362,86	nie	Liczba stad na obszarze objętym ograniczeniami i obszarze ochronnym wynosi 12 111 (stan na 31.12.2016). Zgodnie z wymaganiami programu każde stado podlega kontroli minimum 2 razy w roku. Dodatkowo kontrole w 10%: - w stadach o niskim poziomie biosekuracji przeprowadza się dodatkową kontrolę, - w każdym przypadku zgłoszenia przez właściciela świni szlaki padłej lub zgłoszenia podejrzenia wystąpienia afrykańskiego pomoru świń prowadzone jest badanie kliniczne z pomiarem wewnętrznej ciepłoty ciała świń lub sekcynie świń znajdujących się w stadzie oraz w razie konieczności pobierane są próbki do badań laboratoryjnych - kontrole przeprowadza się w 10 km jeśli wystąpi przypadek u dzika Czas trwania badania 2 godziny. Łącznie założono 2 kontrole w gospodarstwie / rok 12 111 x 2 x 2 = 48 444 godzin 48 444 - 2422 = 50 866 Odległość dojazdu 50 km 12 111 x 2 x 50 = 1 211 100 km	Zgodnie z obwieszczeniem MRiRW z dnia 19 lutego 2013 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w sprawie warunków i wysokości wynagrodzenia za wykonywanie czynności przez lekarzy weterynarii i inne osoby wyznaczone przez powiatowego lekarza weterynarii stawka za godzinę przeglądu stanu zdrowia zwierząt wynosi 41,00 zł. Stawka z rozporządzenia Ministra Infrastruktury z 25 marca 2002 r. w sprawie warunków ustalania oraz sposobu dokonywania zwrotu kosztów używania do celów służbowych samochodów osobowych, motocykli i motorowerów niebędących własnością pracodawcy wynosi dla samochodu osobowego o pojemności skokowej silnika do 900 cm ³ – 0,5214 zł, a dla samochodu o wyższej pojemności skokowej silnika – 0,8358 zł za każdy przejechany kilometr Koszt za 1 km dojazdu przyjęto 0,8 zł. 2 h x 41,00 zł + 50 km x 0,80 zł = 122 zł / wizyta
perfustracje, badanie kliniczne w obszarze zapowietrzonym i zagrożonym	koszty pracy	godziny	5 230	41,00	214 430,00	9,65	50 469,50	nie	Liczbę godzin określono na podstawie danych WLW z realizacji programu na 2016 r. dotyczących godzin pracy przy perfustracjach	Zgodnie z obwieszczeniem MRiRW z dnia 19 lutego 2013 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w sprawie warunków i wysokości wynagrodzenia za wykonywanie czynności przez lekarzy weterynarii i inne osoby wyznaczone przez powiatowego lekarza weterynarii stawka za godzinę przeglądu stanu zdrowia zwierząt wynosi 41,00 zł.
perfustracje, badanie kliniczne w obszarze zapowietrzonym i zagrożonym	koszty dojazdów	km	23 614	0,80	18 891,20	0,19	4 486,66	nie	Liczbę km określono na podstawie danych WLW z realizacji programu na 2016 r. dotyczących perfustracji	Stawka z rozporządzenia Ministra Infrastruktury z 25 marca 2002 r. w sprawie warunków ustalania oraz sposobu dokonywania zwrotu kosztów używania do celów służbowych samochodów osobowych, motocykli i motorowerów niebędących własnością pracodawcy wynosi dla samochodu osobowego o pojemności skokowej silnika do 900 cm ³ – 0,5214 zł, a dla samochodu o wyższej pojemności skokowej silnika – 0,8358 zł za każdy przejechany kilometr Koszt za 1 km dojazdu przyjęto 0,8 zł.
czyszczenie i dezynfekcja	środki dezynfekcyjne	kg	7 358	40,45	297 631,10	9,52	70 048,16	tak	Liczbę kg środków dezynfekcyjnych określono na podstawie danych WLW z realizacji programu na 2016 r. dotyczących kosztów zwalczania ognisk (2 496 kg) oraz wyposażenia przejść granicznych (7 358 kg) Po uwagach KE z 17 listopada pozostają tylko środki dezynfekcyjne z granie, środki dezynfekcyjne z ognisk będą rozliczane w ramach emergencji measure	Średni koszt zakupu 1 kg opakowania środków dezynfekcyjnych na podstawie danych WLW z realizacji programu na 2016 r. - 40,45 zł / kg
czyszczenie i dezynfekcja	maty dezynfekcyjne	sztuka	2 089	153,82	321 329,98	36,19	75 600,91	tak	Liczbę mat dezynfekcyjnych określono na podstawie danych WLW z realizacji programu na 2016 r. dotyczących kosztów zwalczania ognisk (98 szt.) oraz wyposażenia przejść granicznych (1991 szt.)	Średni koszt zakupu 1 maty dezynfekcyjnej na podstawie danych WLW z realizacji programu na 2016 r. - 153,82 zł
czyszczenie i dezynfekcja	dezynfekcja gospodarstw w obszarze zagrożonym i zapowietrzonym	usługa	42	1 377,86	57 870,12	324,20	13 616,40	tak	Liczbę usług określono na podstawie danych WLW z realizacji programu na 2016 r.	Na podstawie średniego kosztu usługi wynikającego z danych WLW z realizacji programu na 2016 r.
czyszczenie i dezynfekcja	koszty zniszczenia ściółki	kg	20 388	0,53	10 805,64	0,12	2 446,56	tak	Liczbę kg ściółki, która będzie podlegała zniszczeniu określono na podstawie danych WLW z realizacji programu na 2016 r.	Średni koszt zniszczenia 1 kg ściółki na podstawie danych WLW z realizacji programu na 2016 r.
czyszczenie i dezynfekcja	koszty bezpiecznego usowania zwłok dzików padłych	szt.	2 314	34,76	80 434,64	8,18	18 928,52	tak	Liczbę km określono na podstawie danych WLW z realizacji programu na 2016 r. dotyczących usowania zwłok dzików padłych	Koszt wynikający z danych WLW z realizacji programu na 2016 r.
inne koszty	aktywne poszukiwanie dzików padłych 2)	sztuka	350	81,30	28 455,00	19,13	6 695,50	tak	Założono, że na obszarze zagrożenia oraz obszarze objętym ograniczeniami znalezionych zostanie dodatkowo 25 dzików padłych, na obszarze ochronnym - 25 sztuk dzików padłych, na pozostałym obszarze objętym aktywnym poszukiwaniem dzików padłych - 300 sztuk	Koszt wynikający z danych WLW z realizacji programu na 2016 r.
inne koszty	połowanie na detekcję samicy dzika, w tym dostarczanie samek dzików - na obszarach wymienionych w części II III ust. 4 załącznika do decyzji wykonawczej Komisji 2014/790/UE z dnia 9 października 2014 r. 3)	sztuka	4 069	305,69	1 243 852,61	71,93	292 683,17	tak	Liczbę dzików określono na podstawie planów WLW na 2017 r.	Koszt wynikający z programu - 292 zł brutto za dzika odstrzaconego w ramach polowania w wymienionych obszarach, dostarczonego do punktu skupu dziczyzny lub zakładu obróbki dziczyzny + 84 zł brutto za samiec dzika = 376 zł brutto (305,69 zł netto)

inne koszty	polowanie na dorosłe samice dzika, w tym dostarczenie samicy dzikow do badan lab - na obszarach wymienionych w czesci I ust. 4 zalacznika do decyzji wykonawczej Komisji 2014/709/UE z dnia 9 pazdziernika 2014 r. 4)	sztuka	2 965	98,37	291 667,05	23,15	68 639,75	tak	Liczba dzikow określono na podstawie planów WLW na 2017 r.	Koszt wynikajacy z programu - 37 zł brutto za dzika odstrzelonego w ramach polowania w wymienionym obszarze, dostarczonego do punktu skupu dzierzyny lub zakladu obróbki dzierzyny + 84 zł brutto za samice dzika = 121 zł brutto (98,37 zł netto)
inne koszty	polowanie na dorosle samice dzika, w tym dostarczenie samicy dzikow do badan laboratoryjnych - na obszarach określonych w załączniku nr 1 do programu, innych niż obszary wymienione w czesci I ust. 4, III ust. 4 zalacznika do decyzji wykonawczej Komisji 2014/709/UE z dnia 9 pazdziernika 2014 r. 5)	sztuka	9 815	68,29	670 266,35	16,07	157 727,05	tak	Liczba dzikow określono na podstawie planów WLW na 2017 r.	Koszt wynikajacy z programu - 84 zł brutto (68,29 netto) za samice dzika odstrzelonej w ramach polowania w wymienionym obszarze, dostarczonego do punktu skupu dzierzyny lub zakladu obróbki dzierzyny.
inne koszty	polowanie na dziki imce niż dorosle samice dzika i dostarczenie ich do badan laboratoryjnych - obszary wymienione w czesci II ust. 4, III ust. 4 zalacznika do decyzji wykonawczej Komisji 2014/709/UE z dnia 9 pazdziernika 2014 r. 6)	sztuka	4 077	237,40	967 879,80	55,86	227 741,22	nie	Liczba dzikow określono na podstawie planów WLW na 2017 r.	Koszt wynikajacy z programu - 292 zł brutto (237,40 netto) za dzika odstrzelonego w ramach polowania w wymienionych obszarach, dostarczonego do punktu skupu dzierzyny lub zakladu obróbki dzierzyny.
inne koszty	polowanie na dziki imce niż dorosle samice dzika i dostarczenie ich do badan laboratoryjnych - obszary wymienione w czesci I ust. 4 zalacznika do decyzji wykonawczej Komisji 2014/709/UE z dnia 9 pazdziernika 2014 r. 7)	sztuka	2 955	30,08	88 886,40	7,08	20 921,40	nie	Liczba dzikow określono na podstawie planów WLW na 2017 r.	Koszt wynikajacy z programu - 37 zł brutto (30,08 netto) za dzika odstrzelonego w ramach polowania w wymienionym obszarze, dostarczonego do punktu skupu dzierzyny lub zakladu obróbki dzierzyny
inne koszty	odstrzal sanitarny doroslych samicy dzika w tym ich dostarczenie do badan laboratoryjnych - na obszarach wymienionych w czesci I ust. 4, III ust. 4 zalacznika do decyzji wykonawczej Komisji 2014/709/UE z dnia 9 pazdziernika 2014 r. 8)	sztuka	396	391,87	155 180,52	92,20	36 511,20	tak	Liczba dzikow określono na podstawie planów WLW na 2017 r.	482 zł brutto (391,87 netto) - koszt wynikajacy z rozporządzenia MRIRW z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie wysokosci ryczałtu za wykonanie odstrzalu sanitarnego dzikow-odstrzal sanitarny doroslych samicy dzika, której masa tuszy po usunieciu patrocich, wynosi co najmniej 30 kg w tym ich dostarczenie do badan laboratoryjnych na wymienionych obszarach
inne koszty	odstrzal sanitarny doroslych samicy dzika w tym ich dostarczenie do badan laboratoryjnych - na obszarach wymienionych w czesci I ust. 4 zalacznika do decyzji wykonawczej Komisji 2014/709/UE z dnia 9 pazdziernika 2014 r. 9)	sztuka	387	391,87	151 653,69	92,20	35 681,40	tak	Liczba dzikow określono na podstawie planów WLW na 2017 r.	482 zł brutto (391,87 netto) - koszt wynikajacy z rozporządzenia MRIRW z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie wysokosci ryczałtu za wykonanie odstrzalu sanitarnego dzikow-odstrzal sanitarny doroslych samicy dzika, której masa tuszy po usunieciu patrocich, wynosi co najmniej 30 kg w tym ich dostarczenie do badan laboratoryjnych na wymienionych obszarach
inne koszty	odstrzal sanitarny doroslych samicy dzika na obszarze innym niż obszary wymienione w czesci I ust. 4, czesci II ust. 4, czesci III ust. 4 zalacznika do decyzji wykonawczej Komisji 2014/709/UE z dnia 9 pazdziernika 2014 r. 10)	sztuka	1 897	298,37	566 007,89	70,20	133 169,40	tak	Liczba dzikow określono na podstawie planów WLW na 2017 r.	367 zł brutto (298,37 netto) - koszt wynikajacy z rozporządzenia MRIRW z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie wysokosci ryczałtu za wykonanie odstrzalu sanitarnego dzikow-odstrzal sanitarny doroslych samicy dzika, której masa tuszy po usunieciu patrocich, wynosi co najmniej 30 kg w tym ich dostarczenie do badan laboratoryjnych na wymienionych obszarach
inne koszty	odstrzal sanitarny dzikow innych niż dorosle samice dzika i dostarczenie ich do badan laboratoryjnych - na obszarach wymienionych w czesci II ust. 4, III ust. 4 zalacznika do decyzji wykonawczej Komisji 2014/709/UE z dnia 9 pazdziernika 2014 r. 11)	sztuka	387	323,58	125 225,46	76,14	29 466,18	nie	Liczba dzikow określono na podstawie planów WLW na 2017 r.	398 zł brutto (323,58 netto) - koszt wynikajacy z rozporządzenia MRIRW z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie wysokosci ryczałtu za wykonanie odstrzalu sanitarnego dzikow-odstrzal sanitarny dzikow innych niż dorosle samice dzika, w tym ich dostarczenie do badan laboratoryjnych na wymienionych obszarach.
inne koszty	odstrzal sanitarny dzikow innych niż dorosle samice dzika i dostarczenie do badan lab - na obszarach wymienionych w czesci I ust. 4 zalacznika do decyzji wykonawczej Komisji 2014/709/UE z dnia 9 pazdziernika 2014 r. 12)	sztuka	396	323,58	128 137,68	76,14	30 151,44	nie	Liczba dzikow określono na podstawie planów WLW na 2017 r.	398 zł brutto (323,58 netto) - koszt wynikajacy z rozporządzenia MRIRW z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie wysokosci ryczałtu za wykonanie odstrzalu sanitarnego dzikow-odstrzal sanitarny dzikow innych niż dorosle samice dzika, w tym ich dostarczenie do badan laboratoryjnych na wymienionych obszarach.
inne koszty	odstrzal sanitarny dzikow innych niż dorosle samice dzika - obszar inny niż obszary wymienione w czesci I, II, III ust. 4 zalacznika do decyzji wykonawczej Komisji 2014/709/UE z dnia 9 pazdziernika 2014 r. 13)	sztuka	1 897	230,08	436 461,76	54,14	102 703,58	nie	Liczba dzikow określono na podstawie planów WLW na 2017 r.	283 zł brutto (230,08 netto) - koszt wynikajacy z rozporządzenia MRIRW z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie wysokosci ryczałtu za wykonanie odstrzalu sanitarnego dzikow-odstrzal sanitarny dzikow innych niż dorosle samice dzika, w tym ich dostarczenie do badan laboratoryjnych na wymienionych obszarach.
inne koszty	koszt wydruka ulotek informacyjnych	sztuka	65 000	0,28	18 200,00	0,07	4 550,00	tak	Zgodnie z danymi ze sprawozdania WLW w 2016 r. wydrukowano ponad 150 000 ulotek. Przyjeto, ze w 2018 r. wydrukowanych zostanie 65 000 ulotek, gdyż jest to kolejny rok realizacji programu, tj. obszar zagrożenia i obszar objęty ograniczeniami: 10 000 obszar ochronny: 5 000 pozostala czesc terytorium Rzeczypospolitej Polskiej: 50 000	Na podstawie danych ze sprawozdania WLW w 2016 r. sredni koszt wydrukowania jednej ulotki wynosi 0,28 zł netto.
inne koszty	koszt przeprowadzonych szkolen grupowych	szkolenie	80	700,00	56 000,00	164,71	13 176,80	nie	Zalozono, ze zostanie przeprowadzone po 5 szkolen na wojewodztwo, gdyż jest to kolejny rok realizacji programu obszar objęty ograniczeniami: 3 obszar ochronny: 2 pozostala czesc terytorium Rzeczypospolitej Polskiej: 75	Koszt przyjeto na podstawie informacji uzyskanej od Wielkopolskiego Wojewodzkiego Lekarza Weterynarii, na podstawie kwoty zaplaconej w 2015 r. - 700 zł netto.
inne koszty	koszt oznakowania indywidualnego - praca	godziny	382	53,00	20 246,00	12,47	4 763,54	nie	Na podstawie liczby gospodarstw, w których w 2015 r. przeprowadzono badanie kliniczne swin w związku z przypadkami u dzikow przyjeto, ze koniecznosc oznakowania indywidualnego i badania klinicznego swin bedzie miala miejsce w 191 gospodarstwach. Czas trwania badania klinicznego 2 godziny.	Zgodnie z obwiezczeniem MRIRW z dnia 19 lutego 2013 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w sprawie warunkow i wysokosci wynagrodzenia za wykonywanie czynnosci przez lekarzy weterynarii i inne osoby wyznaczone przez powiatowego lekarza weterynarii stawka za godzinę przegladu stanu zdrowia zwierzat wynosi 41,00 zł, osobom wykonujacym czynnosci pomocnicze (poskramianie zwierzat) przysluguje 12 zł/godzinę.
inne koszty	odszkodowania za zabite swinie	sztuka	2 741	419,36	1 149 465,76	98,67	270 454,47	tak	Na podstawie danych WLW z realizacji programu na 2016 r.	Na podstawie danych sprawozdania finansowego za 2016 r. - 419,36 za szt.
inne koszty	odszkodowania za swinie podlane ubojowi	sztuka	200	333,20	66 640,00	78,40	15 680,00	tak	Zalozono, ze koniecznosc uboju swin bedzie miala miejsce w 20 gospodarstwach w promieniu 10 km od stwierdzonych przypadkow w dzikow, bedzie dotyczyla ok. 10 swin / gosp. o sredniej masie 70 kg. Liczba przypadkow 1, 20 gospodarstw x 10 swin x 1 przypadek = 200	Na podstawie cen rynkowych za 1 kg zycwa w 2016 r. po odjeciu wartosci odzyskanej ok. 4,76zł/kg, srednia masa swini 70 kg = 333,2 zł szt.
inne koszty	kontener do przetrzymywania tusz dzikow	sztuka	70	17 594,99	1 231 649,30	4 140,00	289 800,00	tak	Zalozono koniecznosc zakupu 10 kontenerow chlodniczych na wypadek koniecznosci rozszerzenia obszarow	Cena na podstawie sprawozdania finansowego z realizacji programu w 2016 r.
inne koszty	koszt wyjescy przez rzeczoznawcow	godzina	260	35,63	9 263,80	8,38	2 178,80	nie	Zakladane 2 przypadki (1 - zabicie swin, 1 - uboj swin), po 20 gospodarstw oraz 10 gospodarstw utrzymujacych swinie - sredni czas szacowania 2 godziny, 2 rzeczoznawcow = 180 godzin Dodatkowo, 20 gospodarstw w których bedzie przeprowadzone szacowanie w związku z ogniskami = 80 godzin	1/120 przecietnego miesiecznego wynagrodzenia w sektorze przedsiebiorstw bez wyplat nagrod z zysku za rok poprzedni, zgodnie z par. 4 pkt 1 rozporządzenia MRIRW z 2009 r. Nr 142, poz. 1161

inne koszty	koszt zabicia świń oraz unieszkodliwienie świń zabitych (usługi + załadunek + transport) wraz z kosztami dojazdu oraz koszty transportu świń do uboju	świnia	4 500	150,03	675 135,00	35,30	158 850,00	tak	Założono, że konieczność zabicia świń będzie miała miejsce w 20 gospodarstwach w promieniu 10 km od stwierdzonego przypadku u dzika, będzie dotyczyła 10 świń, 5 przypadków kiedy będzie konieczność zabicia świń 20 gospodarstw x 10 świń x 5 przypadków = 1000 świń Dodatkowo założono, że konieczność uboju świń będzie miała miejsce w 20 gospodarstwach w promieniu 10 km od stwierdzonych przypadków w dzików, będzie dotyczyła ok. 10 świń / gosp. o średniej masie 70 kg. Liczba przypadków 5. 20 gospodarstw x 10 świń x 5 przypadków = 1000 świń Ponadto, zgodnie z danymi ze sprawozdania WLW w 2016 r. w związku z ogniskami ASF zabitych zostało ponad 2500 świń	Na podstawie danych ze sprawozdania WLW w 2016 r.
inne koszty	obsługa odłowni	szuka	5 odłowni	28 170,00	140 850,00	6 628,24	33 141,20	nie	W oparciu o opinie ekspertów ustalono, że do celów realizacji programu konieczne będzie zapewnienie funkcjonowania 5 odłowni	W oparciu o koszty poniesione w 2016 r. koszt obsługi odłowni wynosi 2 347,50/ mies. 2 347,50 zł x 12 miesięcy = 28 170,00 zł / odłownię
inne koszty	uśmiercenie dzików odłowionych	szuka	500	776,90	388 450,00	182,80	91 400,00	nie	Zgodnie z decyzją Ministra Środowiska z dnia 29 stycznia 2016 r. odłów będzie dotyczył do 500 sztuk dzików na łowiecki rok gospodarczy	Koszty szacunkowe - kalkulacja WJW Białystok - obejmują: 1. koszt użycia broni Palmira (cena podana przez podmiot zewnętrzny ok. 700 zł netto) 2. koszty pracy lekarza weterynarii inne niż pobranie próbek - dojazd 40 km x 0,80 zł/km = 32 zł środek usypiający 30 ml x 0,83 zł/ml netto (aktualna cena Morbitalu 82,67 zł/100 ml) = 24,90 zł uśmiercanie 29 zł RAZEM: 700,00 + 32,00 + 24,90 + 20,00 = 776,90 zł / szt.
inne koszty	unieszkodliwianie tusz dzików odłowionych	szuka	500	674,80	337 400,00	158,78	79 390,00	nie	Zgodnie z decyzją Ministra Środowiska z dnia 29 stycznia 2016 r. odłów będzie dotyczył do 500 sztuk dzików na łowiecki rok gospodarczy	Na podstawie informacji od Podlaskiego Wojewódzkiego Lekarza Weterynarii dotyczącej ceny jaka była płacona za usługę zgodnie z umową na 2015 r., uwzględniono również dojazd środka transportu z zakładu utylizacyjnego (1200 zł brutto, 8%VAT, zabieranych 5 sztuk za jednym razem) 454 zł + 220,80 zł = 674,80 zł/szt.
inne koszty	unieszkodliwianie tusz dzików z dodatkiem wyekwirowania białej oraz tusz przechowywanych z nimi w chłodni	szuka	250	674,80	168 700,00	158,78	39 695,00	tak	Na podstawie danych dotyczących liczby przypadków ASF u dzików (25 przypadków z odstrzału w 2016 r.) oraz liczby tusz przechowywanych w chłodni przyjęto konieczność utylizacji 250 tusz dzików/rok	Na podstawie informacji od Podlaskiego Wojewódzkiego Lekarza Weterynarii dotyczącej ceny jaka była płacona za usługę zgodnie z umową na 2015 r., uwzględniono również dojazd środka transportu z zakładu utylizacyjnego (1200 zł brutto, 8%VAT, zabieranych 5 sztuk za jednym razem) 454 zł + 220,80 zł = 674,80 zł/szt.
inne koszty- czyścienie i dezynfekcja	środki dezynfekcyjne w ognisku	kg	2 496	40,45	100 963,20	9,52	23 761,92	tak		
kurs eur			4,25	Razem		28 419 928,41	6 687 429,79			
				w tym kwalifikowalne		19 100 401,11	4 494 304,69			

zmiany w programie wykonane 26. X 17

niekwalifikowalne

1) Koszt badania laboratoryjnego metodą PCR określono na podstawie uśrednionej kwoty ustalonej przez Komisję Europejską (19,01 euro).

2) 100 zł brutto (81,30 zł netto) za padłego dzika zgłoszonego, zgodnie z ust. 3.10.

3) 376 zł brutto (305,69 zł netto) - w tym 292 zł brutto (237,40 zł netto) za odstrzał w ramach planów łowieckich na obszarze zagrożenia i objętym ograniczeniami, zgodnie z 3.2.2 i 84 zł brutto (68,29 zł netto) za odstrzałą dorosłą samicę dzika, zgodnie z ust. 3.9.

4) 121 zł brutto (98,37 zł netto) - w tym 37 zł brutto (30,08 zł netto) za odstrzał w ramach planów łowieckich na obszarze ochronnym zgodnie z 3.2.2 i 84 zł brutto (68,29 zł netto) za odstrzałą dorosłą samicę dzika, zgodnie z ust. 3.9.

5) 84 brutto (68,29 zł netto) za odstrzał samicy w ramach planów łowieckich na obszarze wymienionym w załączniku nr 1 do programu, innym niż obszary wymienione w części I, II i III ust. 4 załącznika do decyzji wykonawczej Komisji 2014/709/UE z dnia 9 października 2014, zgodnie z 3.2.2 obszar znajdujący się poza obszarem zagrożenia, obszarem objętym ograniczeniami oraz obszarem ochronnym.

6) 292 brutto (237,40 zł netto) za odstrzał w ramach planów łowieckich na obszarze zagrożenia i objętym ograniczeniami, zgodnie z 3.2.2.

7) 37 brutto (30,08 zł netto) za odstrzał w ramach planów łowieckich na obszarze ochronnym zgodnie z 3.2.2.

8), 9) 482 brutto (391,87 zł netto) zgodnie z § 2 pkt 1) lit. a) rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie wysokości ryczałtu za wykonanie odstrzału sanitarnego dzików, w tym 84 zł brutto (68,29 zł netto) za dorosłą samicę dzika zgodnie z ust. 3.9.

10) 367 brutto (298,37 zł netto) zgodnie z § 2 pkt 2) lit. a) rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie wysokości ryczałtu za wykonanie odstrzału sanitarnego dzików, w tym 84 zł brutto (68,29 zł netto) za dorosłą samicę dzika zgodnie z ust. 3.9.

11), 12) 398 brutto (323,58 zł netto) zgodnie z § 2 pkt 1) lit. b) rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie wysokości ryczałtu za wykonanie odstrzału sanitarnego dzików.

13) 283 brutto (230,08 zł netto) zgodnie z § 2 pkt 2) lit. b) rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie wysokości ryczałtu za wykonanie odstrzału sanitarnego dzików, w tym 84 zł brutto (68,29 zł netto) za dorosłą samicę dzika zgodnie z ust. 3.9.

Finansowanie programu odbywa się ze środków budżetowych określonych w części 83 – rezerwy celowe, działu 758 – różne rozliczenia, rozdziału 75818 – rezerwy ogólne i celowe poz. 12, przeznaczonych na zwalczanie chorób zakaźnych zwierząt, w tym finansowanie programów zwalczania tych chorób, badania monitoringowe pozostałości chemicznych

i biologicznych w tkankach zwierząt, produktach pochodzenia zwierzęcego i paszach, finansowanie zadań zleconych przez Komisję Europejską oraz dofinansowanie kosztów realizacji zadań Inspekcji Weterynaryjnej, a także w części 85 – budżety wojewodów działu 010 – rolnictwo i leśnictwo, rozdziału 01022 – zwalczanie chorób zakaźnych zwierząt oraz badania monitoringowe pozostałości chemicznych i biologicznych w tkankach zwierząt i produktach pochodzenia zwierzęcego w ustawie budżetowej na rok 2018.

Region	Rodzaj badania	Populacja docelowa	Rodzaj próbki	Planowana liczba zwierząt zbadanych
dolnośląskie	PCR	świnie domowe	krew, narządy	7
<i>dolnośląskie</i>	<i>PCR</i>	<i>dziki</i>	<i>krew, narządy</i>	247
kujawsko-pomorskie	PCR	świnie domowe	krew, narządy	206
<i>kujawsko-pomorskie</i>	<i>PCR</i>	<i>dziki</i>	<i>krew, narządy</i>	230
lubelskie	PCR	świnie domowe	krew, narządy	14 452
<i>lubelskie</i>	<i>PCR</i>	<i>dziki</i>	<i>krew, narządy</i>	1 844
<i>lubelskie</i>	<i>ELISA</i>	<i>świnie domowe</i>	<i>krew, narządy</i>	<i>2 268</i>
<i>lubelskie</i>	<i>ELISA</i>	<i>dziki</i>	<i>krew, narządy</i>	<i>291</i>
lubelskie	IPT / IB	świnie domowe	krew, narządy	
<i>lubelskie</i>	<i>IPT / IB</i>	<i>dziki</i>	<i>krew, narządy</i>	
lubuskie	PCR	świnie domowe	krew, narządy	22
<i>lubuskie</i>	<i>PCR</i>	<i>dziki</i>	<i>krew, narządy</i>	241
łódzkie	PCR	świnie domowe	krew, narządy	126
<i>łódzkie</i>	<i>PCR</i>	<i>dziki</i>	<i>krew, narządy</i>	216
małopolskie	PCR	świnie domowe	krew, narządy	76
<i>małopolskie</i>	<i>PCR</i>	<i>dziki</i>	<i>krew, narządy</i>	178
mazowieckie	PCR	świnie domowe	krew, narządy	24 425
<i>mazowieckie</i>	<i>PCR</i>	<i>dziki</i>	<i>krew, narządy</i>	1 428
<i>mazowieckie</i>	<i>ELISA</i>	<i>świnie domowe</i>	<i>krew, narządy</i>	<i>501</i>
<i>mazowieckie</i>	<i>ELISA</i>	<i>dziki</i>	<i>krew, narządy</i>	<i>440</i>
mazowieckie	IPT / IB	świnie domowe	krew, narządy	
<i>mazowieckie</i>	<i>IPT / IB</i>	<i>dziki</i>	<i>krew, narządy</i>	
opolskie	PCR	świnie domowe	krew, narządy	40
<i>opolskie</i>	<i>PCR</i>	<i>dziki</i>	<i>krew, narządy</i>	132
podkarpackie	PCR	świnie domowe	krew, narządy	12
<i>podkarpackie</i>	<i>PCR</i>	<i>dziki</i>	<i>krew, narządy</i>	205
podlaskie	PCR	świnie domowe	krew, narządy	42 007
<i>podlaskie</i>	<i>PCR</i>	<i>dziki</i>	<i>krew, narządy</i>	8 510
<i>podlaskie</i>	<i>ELISA</i>	<i>świnie domowe</i>	<i>krew, narządy</i>	<i>5 005</i>
<i>podlaskie</i>	<i>ELISA</i>	<i>dziki</i>	<i>krew, narządy</i>	<i>6 406</i>
podlaskie	IPT / IB	świnie domowe	krew, narządy	
<i>podlaskie</i>	<i>IPT / IB</i>	<i>dziki</i>	<i>krew, narządy</i>	
pomorskie	PCR	świnie domowe	krew, narządy	524
<i>pomorskie</i>	<i>PCR</i>	<i>dziki</i>	<i>krew, narządy</i>	80
śląskie	PCR	świnie domowe	krew, narządy	31
<i>śląskie</i>	<i>PCR</i>	<i>dziki</i>	<i>krew, narządy</i>	436
świętokrzyskie	PCR	świnie domowe	krew, narządy	14
<i>świętokrzyskie</i>	<i>PCR</i>	<i>dziki</i>	<i>krew, narządy</i>	41
warmińsko-mazurskie	PCR	świnie domowe	krew, narządy	72
<i>warmińsko-mazurskie</i>	<i>PCR</i>	<i>dziki</i>	<i>krew, narządy</i>	447
<i>warmińsko-mazurskie</i>	<i>ELISA</i>	<i>dziki</i>	<i>krew, narządy</i>	<i>89</i>
<i>warmińsko-mazurskie</i>	<i>IPT / IB</i>	<i>dziki</i>	<i>krew, narządy</i>	
wielkopolskie	PCR	świnie domowe	krew, narządy	98
<i>wielkopolskie</i>	<i>PCR</i>	<i>dziki</i>	<i>krew, narządy</i>	359
zachodniopomorskie	PCR	świnie domowe	krew, narządy	31
<i>zachodniopomorskie</i>	<i>PCR</i>	<i>dziki</i>	<i>krew, narządy</i>	548
			RAZEM PCR	97 285
			RAZEM ELISA	15 000
			RAZEM IPT / IB	

ELISA świnie 7 774

ELISA dziki 7 226

15000

UZASADNIENIE

Projekt rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w sprawie wprowadzenia „Programu mającego na celu wczesne wykrycie zakażeń wirusem wywołującym afrykański pomór świń i poszerzenie wiedzy na temat tej choroby oraz jej zwalczanie” stanowi wykonanie upoważnienia zawartego w art. 57 ust. 7 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt (Dz. U. z 2017 r. poz. 1855). Działania objęte programem mającym na celu wczesne wykrycie zakażeń wirusem wywołującym afrykański pomór świń i poszerzenie wiedzy na temat tej choroby oraz jej zwalczanie, zwanym dalej „programem”, realizuje się w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2018 r. Jest to kontynuacja działań prowadzonych w 2017 r. zgodnie z rozporządzeniem Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 14 marca 2017 r. w sprawie wprowadzenia w 2017 r. na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej „Programu mającego na celu wczesne wykrycie zakażeń wirusem wywołującym afrykański pomór świń i poszerzenie wiedzy na temat tej choroby oraz jej zwalczanie” (Dz. U. poz. 625).

Program zawiera informacje określone w art. 57 ust. 2 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt.

Stosownie do art. 57 ust. 6 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt program został uzgodniony pod względem finansowym z ministrem właściwym do spraw finansów publicznych oraz pod względem merytorycznym z ministrem właściwym do spraw rolnictwa. Program został przesłany przez Głównego Lekarza Weterynarii do Komisji Europejskiej w dniu 31 maja 2017 r. W toku uzgodnień z Komisją Europejską wprowadzone zostały zmiany w programie. Zmiany pod kątem merytorycznym miały na celu przede wszystkim dostosowanie treści programu do obecnie obowiązujących przepisów i wprowadzonych środków kontroli choroby, a także uwzględnienie zdobytych doświadczeń przy realizacji programu i zwalczaniu choroby. Ponowna kalkulacja szacunkowych kosztów realizacji programu była konieczna ze względu na:

- zmieniającą się sytuację epizootyczną, w szczególności na wystąpienie w 2017 r. 80 ognisk ASF,
- wyłączenie niektórych kosztów programu z kosztów kwalifikowalnych i zaliczenie ich do kosztów rozliczanych w ramach środków nadzwyczajnych,
- włączenie niektórych kosztów programu do kosztów kwalifikowalnych.

Program współfinansowany jest ze środków Unii Europejskiej na zasadach określonych w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 652/2014 z dnia 15 maja 2014 r.

ustanawiającym przepisy w zakresie zarządzania wydatkami odnoszącymi się do łańcucha żywnościowego, zdrowia zwierząt i dobrostanu zwierząt oraz dotyczącymi zdrowia roślin i materiału przeznaczonego do reprodukcji roślin, zmieniającym dyrektywy Rady 98/56/WE, 2000/29/WE i 2008/90/WE, rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 178/2002, (WE) nr 882/2004 i (WE) nr 396/2005, dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/128/WE i rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1107/2009 oraz uchylającym decyzje Rady 66/399/EWG, 76/894/EWG i 2009/470/WE (Dz. Urz. UE L 189 z 27.06.2014, str. 1), zwanym dalej „rozporządzeniem nr 652/2014”.

Stosownie do art. 57 ust. 7 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt minister właściwy do spraw rolnictwa wprowadza program po jego zatwierdzeniu pod względem technicznym i zaproponowaniu do współfinansowania przez Komisję Europejską, zgodnie z art. 13 ust. 2 rozporządzenia nr 652/2014, w drodze rozporządzenia, na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub jego części, mając na względzie ochronę zdrowia publicznego, poprawę sytuacji epizootycznej państwa oraz obowiązujące w tym zakresie przepisy Unii Europejskiej.

Zgodnie z art. 13 ust. 2 rozporządzenia nr 652/2014, Komisja Europejska przedstawiła informację dla państw członkowskich dotyczącą wyników oceny programów zwalczania, kontroli i nadzoru przedłożonych przez państwa członkowskie do wkładu finansowego Unii Europejskiej na 2017 rok i lata następne. Wśród wykazu programów krajowych, które zostały zatwierdzone pod względem technicznym do współfinansowania został wymieniony program wprowadzany w drodze przedmiotowego rozporządzenia (dokument SANTE/11788/2017).

Właściwą władzą wykonawczą w zakresie realizacji programu są organy Inspekcji Weterynaryjnej, tj. Główny Lekarz Weterynarii, wojewódzki lekarz weterynarii oraz powiatowy lekarz weterynarii.

Afrykański pomór świń (African swine fever – ASF) to groźna, wysoce zakaźna i zaraźliwa choroba wirusowa świń domowych wszystkich ras oraz dzików. Ludzie nie są wrażliwi na zakażenie wirusem ASF, w związku z czym choroba ta nie stwarza zagrożenia dla ich zdrowia i życia. Jednakże wystąpienie ASF skutkuje przede wszystkim narażeniem danego kraju na ogromne straty finansowe, związane w pierwszej kolejności z całkowitym zablokowaniem możliwości eksportu świń lub wieprzowiny do krajów trzecich, jak również z brakiem możliwości handlu zwierzętami oraz produktami pochodzenia zwierzęcego wewnątrz Unii Europejskiej. Ponadto, wystąpienie ASF niesie ze sobą konieczność wypłaty odszkodowań za zwierzęta zabite z nakazu organów Inspekcji Weterynaryjnej oraz poniesienia innych kosztów związanych ze zwalczaniem choroby. Strategia walki z chorobą polega na

zlikwidowaniu wirusa w jak najkrótszym możliwym czasie. Obejmuje ona m. in. zabicie zwierząt w ognisku choroby i utylizację ich zwłok, kontrolę przemieszczania się zwierząt, ludzi, produktów pochodzenia zwierzęcego oraz sprzętu, oczyszczanie i dezynfekcję skażonych pomieszczeń i sprzętu, prowadzenie dochodzenia epizootycznego, perlustrację mającą na celu określenie zasięgu choroby oraz utworzenie obszarów zapowietrzonych i zagrożonych.

Szczegółowy sposób i tryb zwalczania ASF reguluje rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 6 maja 2015 r. w sprawie zwalczania afrykańskiego pomoru świń (Dz. U. poz. 754).

Najczęstszą przyczyną zakażenia świń jest bezpośredni kontakt ze zwierzętami zakażonymi lub skażonymi odpadkami żywnościowymi. W przypadku obszarów o wysokim zagęszczeniu gospodarstw utrzymujących świnie, rozprzestrzenianie się wirusa między gospodarstwami byłoby stosunkowo łatwe, głównie za pośrednictwem osób odwiedzających dane gospodarstwo lub poprzez skażoną paszę, wodę czy sprzęt wykorzystywany do obsługi zwierząt.

Z uwagi na powyższe uwarunkowania, ASF na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej podlega obowiązkowi zgłaszania i zwalczania oraz zakazowi szczepień zgodnie z przepisami ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt oraz rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 6 maja 2015 r. w sprawie zwalczania afrykańskiego pomoru świń. Wystąpienie tej choroby podlega ponadto obowiązkowi zgłaszania do Komisji Europejskiej oraz innych państw członkowskich Unii Europejskiej, jak również do Światowej Organizacji Zdrowia Zwierząt (OIE).

W 2007 r. wirus afrykańskiego pomoru świń (ASF) rozprzestrzenił się z pierwotnego ogniska w Gruzji na terytorium Europy Wschodniej. Wirus prawdopodobnie został przeniesiony poprzez odpady kuchenne użyte do karmienia świń, pochodzące ze statku płynącego z Afryki, który zawiązał do portu w Poti (Gruzja). Po wprowadzeniu wirusa ASF na kontynent europejski, choroba ta bardzo szybko rozprzestrzeniła się na terytorium Armenii, Azerbejdżanu oraz Federacji Rosyjskiej. W sierpniu 2012 r. ognisko tej choroby zostało stwierdzone w południowo-wschodniej części Ukrainy. W czerwcu 2013 r., białoruskie władze weterynaryjne potwierdziły wykrycie ASF we wsi Czapuń w obwodzie grodzieńskim, 170 km od granicy z Rzeczpospolitą Polską oraz w Witebsku w północno-wschodniej części Białorusi, 450 km od granicy z Rzeczpospolitą Polską. W styczniu 2014 r. na terytorium Litwy stwierdzono dwa przypadki wirusa ASF u dzików, natomiast w dniu 17 lutego 2014 r. potwierdzono pierwszy przypadek wirusa ASF u dzików na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Łącznie od dnia 17 lutego 2014 r. do dnia 31 października 2017 r. stwierdzono 571

przypadków ASF u dzików oraz 103 ogniska ASF u świń – zlokalizowane na obszarze trzech województw – podlaskiego, lubelskiego oraz mazowieckiego. W latach 2014–2017 stwierdzono ogniska oraz przypadki ASF u dzików na terytorium Litwy, Łotwy, Estonii, Czech i Rumunii, odnotowano również wzrost liczby przypadków ASF u dzików i liczby ognisk ASF u świń na Ukrainie i w Rosji. Istnieje duże prawdopodobieństwo dalszego szerzenia się wirusa ASF, w szczególności wśród zwierząt wolno żyjących na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz w państwach nadbałtyckich, z uwagi na duże kompleksy leśne na granicy między państwami nadbałtyckimi a Białorusią oraz znaczący ruch osobowy i tranzytowy między tymi państwami zwiększający ryzyko nielegalnego przewiezienia produktów żywnościowych skażonych wirusem lub przeniesienia wirusa przez środki transportu lub podróży.

Od 2011 r. na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej są prowadzone badania laboratoryjne w kierunku wykrycia wirusa ASF. Badania te były prowadzone w pasie przygranicznym o szerokości 40 km (wzdłuż granicy północnej z Obwodem Kaliningradzkim i wschodniej z Litwą, Białorusią i Ukrainą) obejmującym części województw: warmińsko - mazurskiego, podlaskiego, lubelskiego, mazowieckiego i podkarpackiego. Próbkę pobierane były od padłych świń (na podstawie analizy ryzyka) oraz padłych i odstrzelonych dzików. Od lipca 2013 r. na obszarze położonym w strefie I, a od października 2013 r. na obszarze położonym w strefie II i III badania laboratoryjne w kierunku wykrycia wirusa ASF były prowadzone zgodnie z programem wprowadzonym w życie rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 17 stycznia 2014 r. w sprawie wprowadzenia programu mającego na celu wczesne wykrycie zakażeń wirusem wywołującym afrykański pomór świń oraz poszerzenie wiedzy na temat ryzyka wystąpienia tej choroby na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. poz. 115).

W 2014 r. kontynuowane były badania w kierunku wykrycia ASF, zgodnie z programem wprowadzonym w życie rozporządzeniem Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 23 lipca 2014 r. w sprawie wprowadzenia w 2014 r. na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej „Programu mającego na celu wczesne wykrycie zakażeń wirusem wywołującym afrykański pomór świń i poszerzenie wiedzy na temat tej choroby oraz jej zwalczanie (Dz. U. poz. 996).

W 2015 r. program był realizowany na podstawie rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 6 marca 2015 r. w sprawie wprowadzenia w 2015 r. na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej „Programu mającego na celu wczesne wykrycie zakażeń wirusem wywołującym afrykański pomór świń i poszerzenie wiedzy na temat tej choroby oraz jej zwalczanie” (Dz. U. poz. 316).

W 2016 r. program był realizowany na podstawie rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 7 stycznia 2016 r. w sprawie wprowadzenia w 2016 r. na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej „Programu mającego na celu wczesne wykrycie zakażeń wirusem wywołującym afrykański pomór świń i poszerzenie wiedzy na temat tej choroby oraz jej zwalczanie” (Dz. U. poz. 70, z późn. zm.).

W 2017 r. program jest realizowany na podstawie rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 14 marca 2017 r. w sprawie wprowadzenia w 2017 r. na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej „Programu mającego na celu wczesne wykrycie zakażeń wirusem wywołującym afrykański pomór świń i poszerzenie wiedzy na temat tej choroby oraz jej zwalczanie” (Dz. U. poz. 625).

W związku z aktualną sytuacją epizootyczną konieczne jest kontynuowanie programu również w 2018 r. Program obejmuje następujące działania:

- 1) badania laboratoryjne w kierunku wykrycia ASF przeprowadzane na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- 2) zakup 70 kontenerów chłodniczych do przetrzymywania tusz dzików;
- 3) finansowanie funkcjonowania 5 odłowni żywołownych do odłowu dzików; odłowione dziki podlegają uśmierceniu;
- 4) finansowanie odstrzału sanitarnego na obszarze określonym w załączniku nr 1 do programu;
- 5) finansowanie odstrzału sanitarnego wykonywanego na podstawie art. 45 ust. 1 pkt 8, art. 46 ust. 3 pkt 8 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt;
- 6) finansowanie polowania i odstrzału sanitarnego na dorosłe samice dzika o wadze tuszy po usunięciu patrochów wynoszącej co najmniej 30 kg;
- 7) ubój lub zabicie świń na obszarze zagrożenia lub obszarze objętym ograniczeniami lub obszarze ochronnym, w przypadku wystąpienia tej choroby u dzików;
- 8) postępowanie powiatowego lekarza weterynarii po otrzymaniu zawiadomienia o podejrzeniu wystąpienia ASF, na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (nadzór bierny) przeprowadzane zgodnie z art. 42 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt;
- 9) pobieranie próbek do badań laboratoryjnych w kierunku wykrycia ASF lub przeprowadzanie kontroli gospodarstw w zakresie spełniania wymagań związanych z bioasekuracją, przez powiatowego lekarza weterynarii (nadzór czynny nad gospodarstwami) na obszarze zagrożenia, obszarze objętym ograniczeniami lub obszarze ochronnym;

- 10) unieszkodliwienie tusz dzików, które nie mogą być zagospodarowane przez myśliwych na obszarze zagrożenia, obszarze objętym ograniczeniami oraz na obszarze ochronnym;
- 11) finansowanie poszukiwania i bezpiecznego usuwania zwłok dzików padłych na obszarze określonym w załączniku nr 1 do programu;
- 12) wzmocnienie środków bioasekuracji na drogowych przejściach granicznych z Białorusią i Ukrainą;
- 13) prowadzenie przez Inspekcję Weterynaryjną kampanii informacyjnej dla podmiotów prowadzących działalność nadzorowaną związaną z produkcją żywności pochodzenia zwierzęcego i pasz, a także rolników, myśliwych, władz samorządowych oraz społeczeństwa;
- 14) prowadzenie szkoleń dla podmiotów prowadzących działalność nadzorowaną przez Inspekcję Weterynaryjną, związaną z produkcją żywności pochodzenia zwierzęcego, pasz oraz rolników i myśliwych, mających za zadanie przekazać wiedzę na temat ASF.

Na obszarze zagrożenia, obszarze objętym ograniczeniami lub obszarze ochronnym każda tusza odstrzelonego dzika powinna być oznakowana poprzez określenie numeru kolejnego tuszy, numeru koła łowieckiego, miejscowości i daty pozyskania tuszy.

Myśliwi, pracownicy Służb Leśnych, Straży Granicznej oraz każda osoba mająca kontakt z martwymi dzikami ma obowiązek zgłaszania Inspekcji Weterynaryjnej faktu znalezienia zwłok dzików na obszarze zagrożenia, obszarze objętym ograniczeniami lub obszarze ochronnym. Ponadto, na obszarze zagrożenia, obszarze objętym ograniczeniami lub obszarze ochronnym myśliwi informują na piśmie właściwego powiatowego lekarza weterynarii o terminach planowanych polowań.

Każdy dzik odstrzelony na obszarze zagrożenia, obszarze objętym ograniczeniami lub obszarze ochronnym jest niezwłocznie dostarczany do położonego na tym samym obszarze:

- 1) punktu skupu dziczyzny lub zakładu obróbki dziczyzny lub
- 2) innego zakładu nadzorowanego przez organ Inspekcji Weterynaryjnej, w którym mogą być przechowywane tusze lub skóry dzików.

W punktach i zakładach, o których mowa powyżej, tusze, części ciała i skóry dzików przechowuje się w sposób zapobiegający bezpośredniemu kontaktowi nieprzebadanych tusz, części ciała i skór dzików z surowcami i innymi przedmiotami, które mogą spowodować rozprzestrzenianie się wirusa ASF.

Program objęty rozporządzeniem stosuje się od dnia 1 stycznia 2018 r. w celu uzyskania dotacji w odniesieniu do kosztów poniesionych od dnia 1 stycznia 2018 r. Komisja Europejska zgodnie z art. 13 ust. 3 rozporządzenia nr 652/2014 zatwierdza roczne programy krajowe i

powiązane środki finansowe od dnia 1 stycznia danego roku w formie decyzji o udzieleniu dotacji w odniesieniu do kosztów poniesionych od dnia 1 stycznia br. Proponowane rozwiązanie pozwoli na zachowanie ciągłości działań związanych z oceną sytuacji epizootycznej w zakresie afrykańskiego pomoru świń na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Proponuje się, aby projektowane rozporządzenie weszło w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia i było stosowane od dnia 1 stycznia 2018 r. Należy podkreślić, że program ten ma duże znaczenie dla Polski, jako jednego z największych producentów trzody chlewnej w Unii Europejskiej, ma tym samym również duże znaczenie dla gospodarki narodowej. W związku z powyższym, ważny interes państwa wymaga natychmiastowego wejścia w życie projektowanego rozporządzenia i zasady demokratycznego państwa prawnego nie stoją temu na przeszkodzie.

Ponadto program jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej. Tym samym niewdrożenie w odpowiednim terminie projektu rozporządzenia spowoduje zmniejszenie lub wstrzymanie dofinansowania z Unii Europejskiej.

Projekt rozporządzenia jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.

Rozporządzenie nie będzie miało wpływu na działalność mikroprzedsiębiorców, małych i średnich przedsiębiorców. Jego przepisy są skierowane głównie do podmiotów zajmujących się chowem i hodowlą świń.

Projekt rozporządzenia nie zawiera przepisów technicznych, wobec czego nie podlega procedurze notyfikacji w rozumieniu przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. poz. 2039, z późn. zm.).

Stosownie do art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingskiej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2017 r. poz. 248), projekt rozporządzenia zostanie udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej Rządowego Centrum Legislacji.

Projekt rozporządzenia zostanie ujęty w Wykazie prac legislacyjnych Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Opracowano w Departamencie

Bezpieczeństwa Żywności i Weterynarii:

Akceptował:

Nazwa projektu Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w sprawie wprowadzenia w 2018 r. „Programu monitorowania zakażeń wirusem wywołującym afrykański pomór świń i mający na celu poszerzenie wiedzy na temat tej choroby oraz jej zwalczanie” Ministerstwo wiodące i ministerstwa współpracujące Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi Osoba odpowiedzialna za projekt w randze Ministra, Sekretarza Stanu lub Podsekretarza Stanu Ewa Lech Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi Kontakt do opiekuna merytorycznego projektu Paweł Bryzek tel. 22 623-23-28 pawel.bryzek@minrol.gov.pl	Data sporządzenia 08.11.2017 r. Źródło: Upoważnienie ustawowe zawarte w art. 57 ust. 7 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt (Dz. U. z 2017 r. poz. 1855) Nr w wykazie prac - 39

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Jaki problem jest rozwiązywany?

Afrykański pomór świń (ASF) jest chorobą, która po raz pierwszy na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej wystąpiła w 2014 r. i w dalszym ciągu stanowi zagrożenie dla populacji świń i dzików. Wymaga to stałego poszerzania, przez Polskę i pozostałe państwa członkowskie Unii Europejskiej, wiedzy na temat skutecznego i wczesnego wykrywania ASF oraz efektywnego jej zwalczania.

Program realizowany w 2018 r. stanowi kontynuację programu realizowanego na podstawie rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 14 marca 2017 r. w sprawie wprowadzenia w 2017 r. na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej „Programu mającego na celu wczesne wykrycie zakażeń wirusem wywołującym afrykański pomór świń i poszerzenie wiedzy na temat tej choroby oraz jej zwalczanie” (Dz. U. poz. 625) oraz programów wdrażanych w latach poprzednich.

Program jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej.

2. Rekomendowane rozwiązanie, w tym planowane narzędzia interwencji, i oczekiwany efekt

Konieczna jest kontynuacja działań prowadzonych w 2017 r. zgodnie z „Programem mającym na celu wczesne wykrycie zakażeń wirusem wywołującym afrykański pomór świń i poszerzenie wiedzy na temat tej choroby oraz jej zwalczanie” wprowadzony rozporządzeniem Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 14 marca 2017 r. w sprawie wprowadzenia w 2017 r. na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej „Programu mającego na celu wczesne wykrycie zakażeń wirusem wywołującym afrykański pomór świń i poszerzenie wiedzy na temat tej choroby oraz jej zwalczanie”. Umożliwi to wprowadzenie środków, m. in. działania takie jak: badania laboratoryjne świń i dzików, kontrole w gospodarstwach, wprowadzenie środków bioasekuracji na przejściach granicznych, prowadzenie akcji informacyjnej oraz szkoleń dla hodowców oraz lekarzy weterynarii, odłów dzików, odstrzał sanitarny dzików, odstrzał selektywny dorosłych samic dzika o wadze tuszy po usunięciu patrochów wynoszącej co najmniej 30 kg, poszukiwanie i bezpieczne usuwanie zwłok dzików padłych dając możliwość szybkiego reagowania na stałe zagrożenie jakim jest ASF.

Realizacja programu zapewnia zwiększenie bezpieczeństwa epizootycznego w populacji świń i dzików na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, a co za tym idzie ochronę terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz terytorium Unii Europejskiej przed rozprzestrzenianiem się wirusa ASF. Efektem powyższych działań będzie m.in. uzyskanie wiarygodnych danych na temat zakażeń wirusem ASF u świń i dzików oraz obszaru na którym te zakażenia występują, co w konsekwencji pozwoli na skuteczne hamowanie szerzenia się ASF oraz wykazanie wobec Komisji Europejskiej i państw członkowskich poprawy sytuacji epizootycznej. Brak nowych przypadków i ognisk ASF pozwoli na wykazanie zatrzymania rozprzestrzeniania się wirusa, a nawet jego eradykację.

3. Jak problem został rozwiązany w innych krajach, w szczególności krajach członkowskich OECD/UE?

Analogiczne programy, podejmujące działania związane z wystąpieniem lub zagrożeniem ASF prowadzone są na terytorium Litwy, Łotwy, Estonii, Węgier, Rumuni i Słowacji. Celem ich realizacji jest ochrona terytorium Unii Europejskiej przed rozprzestrzenianiem się wirusa ASF poprzez wczesne wykrycie zakażenia wirusem ASF i jego zwalczanie.

4. Podmioty, na które oddziałuje projekt

Grupa	Wielkość	Źródło danych	Oddziaływanie
Posiadacze świń	233 865 siedzib stad	Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa	Szkolenia, kampanie informacyjne, udostępnianie świń do badania klinicznego i pobierania prób do badań laboratoryjnych
Myśliwi	120 610 myśliwych	Polski Związek Łowiecki	Szkolenia, kampanie informacyjne, prowadzenie

Saldo ogółem	28,458	14,396										14,062
budżet państwa	28,458	14,396										14,062
JST												
pozostałe jednostki (oddzielnie)												

Źródła finansowania	Finansowanie programu odbywa się ze środków budżetowych określonych w części 83 – rezerwa celowa przeznaczona na zwalczanie chorób zakaźnych zwierząt (w tym finansowanie programów zwalczania), badania monitoringowe pozostałości chemicznych i biologicznych w tkankach zwierząt, produktach pochodzenia zwierzęcego i paszach, finansowanie zadań zleconych przez Komisję Europejską oraz na dofinansowanie kosztów realizacji zadań Inspekcji Weterynaryjnej, oraz w części 85 – budżety wojewodów, działu 010 – rolnictwo i łowiectwo, rozdziału 01022 – zwalczanie chorób zakaźnych zwierząt oraz badania monitoringowe pozostałości chemicznych i biologicznych w tkankach zwierząt i produktach pochodzenia zwierzęcego. Program jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej na zasadach określonych w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 652/2014 z dnia 15 maja 2014 r. ustanawiającym przepisy w zakresie zarządzania wydatkami odnoszącymi się do łańcucha żywnościowego, zdrowia zwierząt i dobrostanu zwierząt oraz dotyczącymi zdrowia roślin i materiału przeznaczonego do reprodukcji roślin, zmieniającym dyrektywy Rady 98/56/WE, 2000/29/WE i 2008/90/WE, rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 178/2002, (WE) nr 882/2004 i (WE) nr 396/2005, dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/128/WE i rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1107/2009 oraz uchylające decyzje Rady 66/399/EWG, 76/894/EWG i 2009/470/WE (Dz. Urz. UE L 189 z 27.06.2014, str. 1). Stosownie do art. 5 ust 1 w przypadku gdy wkład finansowy Unii przybiera formę dotacji, nie może on przekraczać 50 % kosztów kwalifikowanych. Jednocześnie zgodnie z lit. b ust. 2 art. 1 maksymalna stawka, o której mowa w ust. 1, może zostać zwiększona do 75 % kosztów kwalifikowalnych w odniesieniu do państw członkowskich, których dochód narodowy brutto na mieszkańca w oparciu o najnowsze dane Eurostatu wynosi mniej niż 90 % średniej UE Polska należy do takich krajów i dlatego założono, że kwota dotacji na przedmiotowy program osiągnie poziom 75% kosztów kwalifikowanych. Współfinansowanie ze środków budżetowych UE będzie polegać na częściowej refundacji kosztów pierwotnie poniesionych z budżetu krajowego.

Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	W załączeniu kalkulacja kosztów.

7. Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe

		Skutki						
Czas w latach od wejścia w życie zmian		0	1	2	3	5	10	Łącznie (0-10)
W ujęciu pieniężnym (w mln zł, ceny stałe z r.)	duże przedsiębiorstwa							
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw							
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe							
	(dodaj/usuń)							
W ujęciu niepieniężnym	duże przedsiębiorstwa	Projektowane rozporządzenie będzie miało korzystny wpływ na zapewnienie bezpieczeństwa epizootycznego w populacji świń i dzików na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, a tym samym na funkcjonowanie gospodarstw i przedsiębiorstw związanych z branżą mięsną, co przyczyni się do utrzymania ich konkurencyjności na rynku unijnym i rynkach państw trzecich. Badania laboratoryjne przeprowadzone w ramach programu pozwolą na wczesne wykrycie wirusa ASF, co umożliwi niezwłoczne zastosowanie środków administracyjnych przewidzianych w przepisach o zwalczaniu tej choroby, w celu likwidacji jej ognisk. Pozwoli to na minimalizację strat wynikających z zamknięcia rynku unijnego i rynków państw trzecich oraz konieczności wykonania przez posiadaczy świń nałożonych nakazów i zakazów.						
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw							
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe							
Niemierzalne	(dodaj/usuń)							

	(dodaj/usuń)	
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń		

8. Zmiana obciążeń regulacyjnych (w tym obowiązków informacyjnych) wynikających z projektu

nie dotyczy

Wprowadzane są obciążenia poza bezwzględnie wymaganymi przez UE (szczegóły w odwróconej tabeli zgodności).

tak
 nie
 nie dotyczy

zmniejszenie liczby dokumentów
 zmniejszenie liczby procedur
 skrócenie czasu na załatwienie sprawy
 inne:

zwiększenie liczby dokumentów
 zwiększenie liczby procedur
 wydłużenie czasu na załatwienie sprawy
 inne:

Wprowadzane obciążenia są przystosowane do ich elektroniczności.

tak
 nie
 nie dotyczy

Komentarz:

9. Wpływ na rynek pracy

Realizacja programu, po wprowadzeniu go w życie projektowanym rozporządzeniem Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi, nie będzie wymagać zatrudnienia dodatkowych pracowników w powiatowych i wojewódzkich inspektoratach weterynarii oraz w Głównym Inspektoracie Weterynarii. Pobieranie próbek do badań laboratoryjnych będzie wykonywane przez urzędowych lekarzy weterynarii oraz w niektórych przypadkach przez przeszkolonych myśliwych. Wykonywanie pozostałych zadań przewidzianych w programie będzie realizowane przez urzędowych lekarzy weterynarii lub pracowników innych organów administracji publicznej.

10. Wpływ na pozostałe obszary

środowisko naturalne
 sytuacja i rozwój regionalny
 inne:

demografia
 mienie państwowe

informatyzacja
 zdrowie

Omówienie wpływu

Wejście w życie projektowanego rozporządzenia nie będzie miało bezpośredniego wpływu na sytuację i rozwój regionalny. Wprowadzenie w życie Programu będzie miało pośrednio pozytywny wpływ na sytuację i rozwój regionów, gdyż umożliwi uniknięcie strat gospodarczych wynikających ze zmniejszenia produkcji oraz zmobilizuje podmioty gospodarcze do większej dbałości o stan zdrowia utrzymywanych świń oraz podwyższenie standardów bioasekuracji w gospodarstwach.

11. Planowane wykonanie przepisów aktu prawnego

- 1) badania laboratoryjne w kierunku wykrycia ASF przeprowadzane na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- 2) zakup 70 kontenerów chłodniczych do przetrzymywania tusz dzików;
- 3) finansowanie funkcjonowania 5 odłowni żywołownych do odłowu dzików; odłowione dziki podlegają uśmierceniu;
- 4) finansowanie odstrzału sanitarnego na obszarze określonym w załączniku do programu;
- 5) finansowanie odstrzału sanitarnego wykonywanego na podstawie art. 45 ust. 1 pkt 8, art. 46 ust. 3 pkt 8 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt;
- 6) finansowanie polowania i odstrzału sanitarnego na dorosłe samice dzika o wadze tuszy po usunięciu patrochów wynoszącej co najmniej 30 kg;
- 7) ubój lub zabicie świń na obszarze zagrożenia lub obszarze objętym ograniczeniami lub obszarze ochronnym, w przypadku wystąpienia tej choroby u dzików;

- 8) postępowanie powiatowego lekarza weterynarii po otrzymaniu zawiadomienia o podejrzeniu wystąpienia ASF, na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (nadzór bierny) przeprowadzane zgodnie z art. 42 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt;
- 9) pobieranie próbek do badań laboratoryjnych w kierunku wykrycia ASF lub przeprowadzanie kontroli gospodarstw w zakresie spełniania wymagań związanych z bioasekuracją, przez powiatowego lekarza weterynarii (nadzór czynny nad gospodarstwami) na obszarze zagrożenia, obszarze objętym ograniczeniami lub obszarze ochronnym;
- 10) unieszkodliwienie tusz dzików, które nie mogą być zagospodarowane przez myśliwych na obszarze zagrożenia, obszarze objętym ograniczeniami oraz na obszarze ochronnym;
- 11) finansowanie poszukiwania i bezpiecznego usuwania zwłok dzików padłych na obszarze określonym w załączniku do programu;
- 12) wzmocnienie środków bioasekuracji na drogowych przejściach granicznych z Białorusią i Ukrainą;
- 13) prowadzenie przez Inspekcję Weterynaryjną kampanii informacyjnej dla podmiotów prowadzących działalność nadzorowaną związaną z produkcją żywności pochodzenia zwierzęcego i pasz, a także rolników, myśliwych, władz samorządowych oraz społeczeństwa;
- 14) prowadzenie szkoleń dla podmiotów prowadzących działalność nadzorowaną przez Inspekcję Weterynaryjną, związaną z produkcją żywności pochodzenia zwierzęcego, pasz oraz rolników i myśliwych, mających za zadanie przekazać wiedzę na temat ASF.

12. W jaki sposób i kiedy nastąpi ewaluacja efektów projektu oraz jakie mierniki zostaną zastosowane?

Celem programu jest ochrona terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz innych państw Unii Europejskiej przed rozprzestrzenieniem się ASF. Miernikiem programu będzie liczba przeprowadzonych badań, ze szczególnym zwróceniem uwagi na badania, w których uzyskano wynik pozytywny. Miernik jest oceniany na bieżąco i ograny Inspekcji Weterynaryjnej w przypadku wyniku dodatniego są zobowiązane do podjęcia działań przewidzianych w przepisach prawa.

13. Załączniki (istotne dokumenty źródłowe, badania, analizy itp.)

Kalkulacja kosztów.